

DARBININKAS

Vol. LXXVII, Nr. 18
Gegužės - May 1, 1992

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

50 centų

LIETUVOJE IR APIE LIETUVĄ

— **Suomijos prezidentas** Maunas Koivistas balandžio 15 d. lankėsi Vilniuje. Tai pirmasis paties aukščiausio rango užsienio valstybės pareigūno oficialus vizitas Lietuvos Respublikoje.

— **Gediminas Vagnorius**, Lietuvos premjeras, balandžio 7 d. kalbėdamas Lietuvos parlamente, pareiškė, kad vyriausybės kaltinimai dėl sukčiavimo Lietuvos banke yra pagrįsti. Iki šiol yra dingę ne 1 milijonas JAV dolerių, kaip anksčiau buvo skelbta, bet 2.5 milijonų JAV dolerių. Lietuvos banko prezidentas Vilius Baldišius parlamento posėdyje įrodinėjo, kad bankas tų sumų nėra praradęs. Jis sutelė parlamente surengti diskusijas apie valstybės ekonominę politiką.

— **Vytėnis Andriukaitis**, Lietuvos parlamento narys ir vienas iš Lietuvos socialdemokratų partijos lyderių, balandžio 7 d. parlamente perskaitė LSDP pareiškimą, kuriame siūloma apsvaistyti ar ministeris pirmininkas Gediminas Vagnorius yra kvalifikuotas toms pareigoms. LSDP savo pareiškime teigia, kad G. Vagnorius toms pareigoms buvo patvirtintas ne visai aiškiais aplinkybėmis, kad jis vykdo saivališką politiką, nesilaikydama įstatymų.

— **Velykų švenčių proga** Klaipėdoje, Mažosios Lietuvos istorijos muziejuje, atidaryta etnografinis paroda. Ekspozicija rodo, kaip mūsų senoliai puošdavo Velykų stalą ir namus, kaip rengdavosi. Parodoje veikia margučių dažymo mokyklėlė. Dailininkai mokė vaikus dažyti kiaušinius su vašku, skutinėti ornamentus.

— **Egidijus Bičkauskas**, Lietuvos Respublikos laikinasis reikalų patikėtinis Maskvoje, Lietuvos parlamento iš einamųjų pareigų atleistas balandžio 7 d.

— **Lietuvos vyriausybė patvirtino**, kad minimalus pragyvenimo lygis šiuo metu yra 1,150 rublių per mėnesį vienam gyventojui. Minimali mėnesio alga dabar yra 1,200 rublių, minimalus valandos atlygis — 7 rubliai.

— **Lietuvoje gegužės 23 d.** turės įvykti referendumas, kurio tikslas — atsiklausti visuomenės ar norima įvesti Lietuvoje prezidento postą. Šis referendumas atsisieis 24 milijonus rublių.

— **Palestiniečių išlaisvinimo organizacijos** vardu kalbąs Zuhair al-Wazir, kuris kalbėjosi su žurnalistais balandžio 2 d., pasakė, jog PLO nori diplomatinį ryšių su Baltijos valstybėmis. Jų vadas Yasser Arafat noris užmegzti diplomatinis ryšius ir su Rusija bei kitomis Sandraugos valstybėmis.

— **Vilniuje 1993 m. gegužės mėnesį įvyks Lietuvos tarptautinis festivalis — LIFE.** Į šį renginį kviečiamos geriausios pasaulio teatro trupės. Lėšos festivaliui renkamos iš privačių firmų, akcinių bendrovių, įmonių. Festivalį remia Šiaurės taryba, JAV informacijos agentūra.

VALSTYBĘ IŠ PAGRINDŲ KURTI NĖRA LENGVA

— *Sako Lietuvos ambasadorius JAV Stasys Lozoraitis, apsilankęs Lietuvoje* —

Lietuvos ambasadorius Washingtone Stasys Lozoraitis šių metų pradžioje Lietuvoje praleido mėnesį laiko. Tai buvo jo istorinis apsilankymas.

Po 50-ies nebuvimo metų jis dabar pirmą kartą nuvyko į Lietuvą, laisvą ir nepriklausomą, į tokią, kokią jis savo gyvenime buvo pasižadėjęs grįžti.

Išvyko dar gimnazistu būdamas, o sugrįžo kaip patyręs valstybės vyras, diplomatas, užsienyje — Vatikane ir Amerikoje tarptautiniu mastu atstovavęs Lietuvai ir kovojęs už jos politinį ir tautinį išlikimą.

Buvo geras sutapimas, kad ambasadorius atsirado Vilniuje kaip tik tuo laiku, kai ten lankėsi JAV viceprezidentas Dan Quayle, ir prisijungė prie to aukštojo svečio sutiktuvių Lietuvoje.

Nors ambasadorius ir vėl netrukus ketina lankytis Lietuvoje, tačiau per mėnesį jis daug kur lankėsi ir daug pamatė bei pastebėjo. Savo įspūdžius jis, laikraščiu ir radijo korespondentų prašomas, jau daug kartų dalinasi ne tik lietuviškoje, bet ir tarptautinėje auditorijoje. Pavyzdžiui, kovo 18 d. jis dalyvavo Lietuvos vakare, Brown universiteto klubo surengtame Jungtinėse Tautose, kur jis buvo pagrindinis kalbėtojas. Apie tai "Darbininke" buvo išsamiai mūsų korespondento Kęstučio Miklo aprašyta.

Šiuo metu po ranka turime du pasikalbėjimus su ambasadorium. Vienas yra Raimundo Jono Kiršteino pasikalbėjimas per radiją Washingtone, kitas — Vytauto Labūnaičio, atspausdintas Lietuvoje "Apžvalgos" savaitraštyje.

Dauguma — tyli, dirbanti, ginanti idealus

Klausiamas apie bendrus įspūdžius, ambasadorius radijo žurnalistui Kiršteinui atsakė:

— Man atrodo, kad visų pirma geras, nepaprastas įspūdis yra žmonių. Aš esu buvęs ne tik Vilniuje, bet važiuavęs kelis kartus į Kauną, Klaipėdą, į Ukmergę, į kitus Lietuvos miestus ir miestelius.

Esu kalbėjęs daug su žmonėmis. Ir mano įspūdis yra labai paprastas, ir būtent, kad Lietuvoje yra dauguma — tyli, gerai dirbanti, ir rimtai dirbanti, nusištačiusi apginti tuos idealus, kuriuos ji realizavo kaip tik 1990 metais, ir 1991 metais, ir dabar teberealizuoja; dauguma, kuria galima pasitikėti, kuria galima remtis, ir kuri yra garantija gražesnei Lietuvos ateičiai.

Už teisingą valstybę

Kalbėdamas apie problemas, kurios dabar iškylo, ambasadorius tęsė:

Aišku, kad problemų yra tiek daug ir taip sunkių, kad kai kada mes, manau, kritikuojame truputį neapgalvotai ir nepagalvoję, kad vis tik valstybę statyti, kurti iš pat pagrindų, nėra lengva.

Aš savo kalbose ir pokalbiuose visuomet pabrėždavau, kad mums reikia kurti valstybę, kuri būtų pagrįsta teise, kad mums reikia konstitucijos, kad mums reikia įstatymų, kurie būtų leidžiami pagal tą konstituciją, ir tik tada būtų renkamas seimas, ir tik tada, jeigu konstitucijoje

tai būtų numatyta, būtų renkamas prezidentas. Reikia eiti pagal tam tikrą tvarką.

Yra, aišku, ir kitokių dalykų, sakykim, labai didelė problema yra privatizacijos, kuri nepatenkina žmonių, ir kuri labai sudėtinga. Aš manau, kad čia reikės dar ne vieną kartą keisti privatizacijos įstatymą. Yra dar klausimas pilietybės, kuris liečia pirmoje vietoje Amerikos lietuvių ir visus lietuvius, kurie gyvena užsienyje. Pilietybės įstatymas buvo pataisytas, buvo pagerintas, bet, man atrodo, kad jis dar nėra pasiekęs to taško, kuris visus galėtų patenkinti.

Valstybė funkcionuoja

Būdamas Lietuvoje, aišku, turėjau progos susitikti su visais mūsų valstybės vadovais, su AT komisijų nariais, su teisininkais, aplankiau kai kuriuos mūsų jaunosios kariuomenės, policijos dalinius, taip pat stebėjau, kaip mutinės veikia.

Iš viso, norėjau susipažinti iki smulkmenų su mūsų valstybės funkcionavimu, kuris yra vis tik neblogas, daroma yra didelė pažanga, ypatingai kai kuriose vietose, kaip Klaipėdoje, sakykim, ir Kaune, kur susitikau jaunųjų žmonių, žinančių ko jie nori, žinančių ką reikia padaryti ir kaip padaryti ir kurie tikrai mums bus nepaprastai naudingi.

Kuo gali prisidėti užsienio lietuviai

Dabar yra momentas gal būtų net ir važiuoti, padėti, susirašinėti, patarinėti, žodžiu, galimumo ribose dalyvauti tos naujos valstybės atstatyme. Dabar! Kaip tik dabar! Vėliau gal būtų nebus taip reikalinga, gal būtų bus ir sunkiau. Štai šiuo metu, kiekvienas, kuris turi laiko, kuris turi šiek tiek pinigų, kuris gali nuvažiuoti, kuris gali viename ar kitame dalyke, vienoje ar kitoje srityje, padėti ar patarti, turėtų tą padaryti.

Jeigu pilietybės įstatymas yra įžeidęs kurį nors Amerikos lietuvių, o aš žinau, kad taip yra įvykę, reikia bandyti šitą įstatymą pagerinti, nereikia, sakyčiau, pykti, o reikia viską daryti, kad mes vis tiek susilietum į vieną tautinę grupę, kad mes būtum tikrai tautos dalis ir kad būtum naudinga tautos dalis. Štai man atrodo, kad šitai, ką aš sakau, yra vaisius, yra rezultatas mano kelionės, kuri turėjo patarnauti ne tik man, bet turėjo patarnauti ir Lietuvai, na, ir Amerikos lietuviams.

Ambasadoriaus nuomonė apie spaudą Lietuvoje

Savo pasikalbėjime su žurnalistu Vytautu Labūnaičiu

(nukelta į 2 psl.)

Lietuva pagerbia savo ambasadorių Washingtonė Stasį Lozoraitį, sugrįžusį į Tėvynę vizito po 50 nebuvimo metų, laisvajame pasaulyje gynusį jos teises ir kovojusį už jos nepriklausomybę atstatymą. Vaizdas iš Vytauto D. Universiteto Kaune iškilmių šiemet vasario 9 d., suteikiant ambasadoriui Lozoraičiui garbės doktoratą. Dešinėje — Universiteto rektorius prof. dr. Algis Avizienis. Nuotr. Viktoro Kapočiaus

BALTIJOS VALSTYBĖS JUNGTINĖSE TAUTOSE: PIRMAUSIA IŠVESTI BUVUSIOS SSSR DALINIUS

Nusiginklavimo komisijos sesijoje Baltijos valstybių vardu balandžio 21 d. kalbėjo Lietuvos misijos Jungtinėms Tautoms patarėjas Algimantas Gureckas.

Jis pareiškė, kad prieš svirstant bet kokį realų nusiginklavimo procesą, iš Estijos, Latvijos ir Lietuvos būtina išvesti buvusios Sovietų Sąjungos dalinius. Gureckas pabrėžė, kad tolimesnis jų buvimas mūsų krašte be mūsų pritarimo pažeidžia mūsų suverenumą ir sudaro pavojų visam regionui.

Jis išdėstė komisijai, kad Baltijos valstybės pritaria keturiems

siūlymams, įskaitant ir tarptautinės prekybos ginklais registraciją, viliantis, jog į registracijos

sąrašą bus įtraukti ir esami daliniai bei ginklai, nurodant jų dislokavimo vietas.

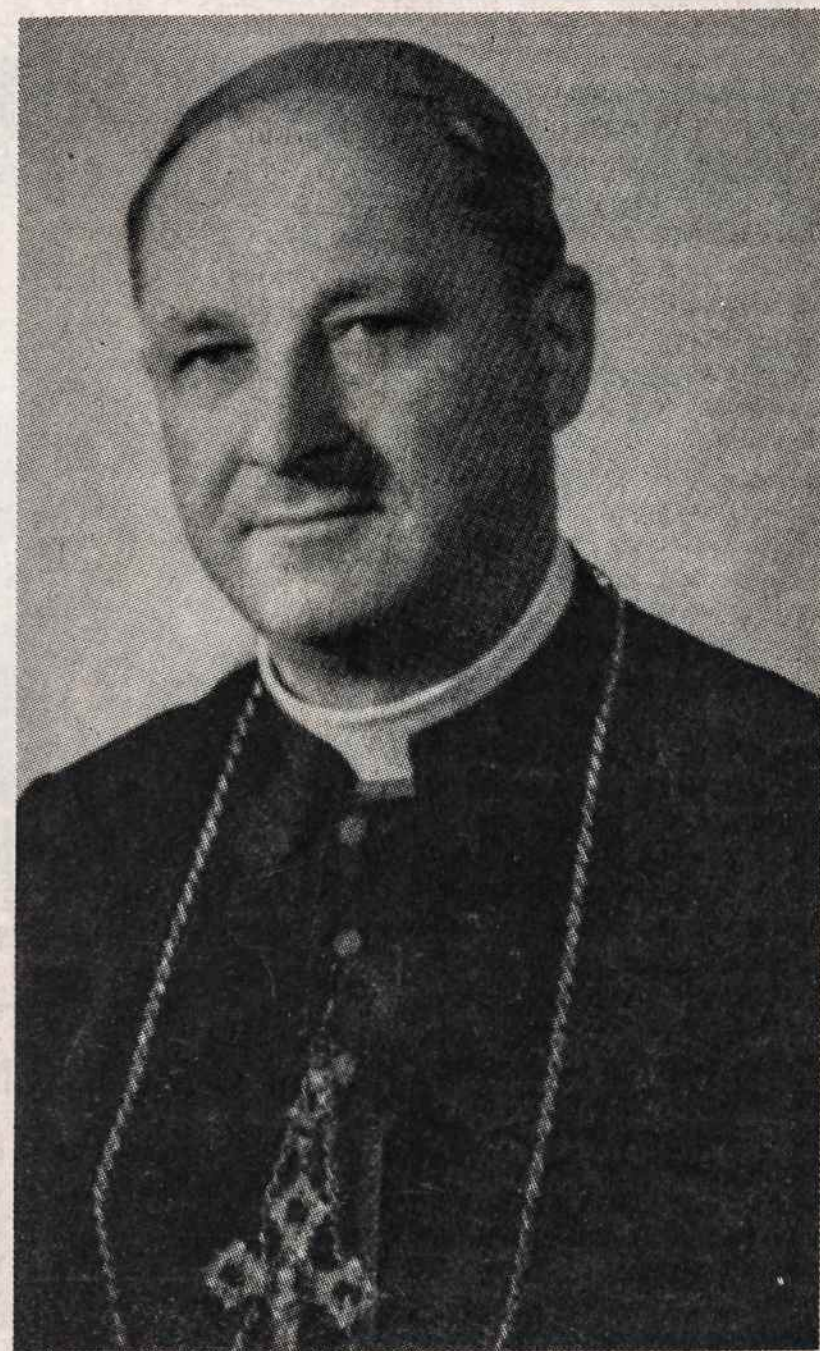
UŽMEGZTI SANTYKIAI TARP LIETUVOS IR VENESUELOS

Balandžio 22 d. Lietuvos ambasadorius Jungtinėms Tautoms Anicetas Simutis ir Venesuelos ambasadorius JT Diego Arria pasirašė komunikatą dėl diplomatinio santykių užmezgimo. Dokumentas įteiktas JT Gen. sekretoriui, JT nariams ir paskleistas informacijos atstovams.

Diplomatinio santykių už-

mezgimo oficialioji data betgi laikoma vasario 10-oji, kada abiejų valstybių užsienio reikalų ministrai apsikeitė notomis.

Lietuva Venesueloje jau turi savo ambasadorių, kuriuo yra dr. Vytautas Dambra. Jo būstinė šalies sostinėje — Caracas mieste.

Vysk. Vincentas Brizgys

MIRĖ VYSKUPAS VINCENTAS BRIZGYS

Balandžio 23 d., ketvirtadienį, 11:40 val. priešpiet Chicago laiku, Šv. Kryžiaus ligoninėje mirė vyskupas Vincentas Brizgys, eidamas devyniasdešimtąsias metus amžiaus.

Velionis buvo gimęs 1903 m. lapkričio 10 d. Plynių kaime, Marijampolės aps. Pradžios mokslo išėjo Daukšiuose, mokėsi Marijampolėje Rygiškių Jono gimnazijoje. 1921 m. stojo į Seinų, vėliau Vilkaviškio kuni-

gų seminariją, kurią baigė Gižuose 1927 m. Tais pačiais metais birželio 5 d. gavo kunigo šventimus.

Pradžioje trejus metus vikaravo Suvalkų Kalvarijoje. 1930-1935 metais studijavo Romoje Gregorianume ir įgijo filosofijos ir kanonų teisės doktoratus. Lygiagrečiai klausė ir socialinių mokslų bei kitus kursus.

1936-1940 metais velionis dėstė Vilkaviškio kunigų seminarijoje, tuo pačiu metu dalyvaudamas Katalikų akcijos valdyboje ir kurijos tribunole. 1940 m. gegužės 19 d. konsekruotas Kauno arkivyskupo vyskupu padėjėju. 1940-1941 metais buvo tuo laiku visai Lietuvai vienintelis kunigų seminarijos rektorius, o nuo 1941 m. ligi 1944 m. buvo Vytauto Didžiojo Universiteto teologijos fakulteto dekanas.

1944 m. su pabėgėlių banga iš Lietuvos pasitraukęs į Vokietiją, ir nuo 1951 m. gyvendamas Chicagoje, popiežiaus Pijaus XII pavedimu rūpinosi lietuvių pabėgėlių sielovada visame pasaulyje. Mirus arkivysk. J. Skvireckui ir vysk. V. Padolskiui, velionis teko rūpintis ir Europos lietuviams, kuriuos lankė įvairiomis progomis. Tik vėliau popiežiaus Povilas VI velioniui, miničiam vyskupystės 25 m. sukaktį, suteikė Asistuojančio Šv. Sostui vyskupo titulą.

Iš Chicago vysk. Brizgys vykdavo į Europą, Pietų Ameriką, Australiją ir N. Zelandiją ir įvairiomis progomis lankė JAV ir Kanados lietuvių sambūrius, rūpindamasis jų dvasiniais reikalais.

Vysk. Brizgys vadovavo lietuvių atstovavimui tarptautiniuose kongresuose: Madride, Rio de Janeiro, Muncheno ir Bombay tarptautiniuose eucharistiniuose kongresuose.

Jo dalyvavimas eucharistiniame kongrese Australijoje 1973 m. su dideliu skaičiumi lietuvių atkreipė Bažnyčios hierarchijos ir spaudos dėmesį. Taip pat su gausiu lietuvių būriu jis dalyva-

(nukelta į 2 psl.)

1992 m. kovo 11 d. Aukščiausiosios Tarybos iškilmingas posėdis. Deputatai gieda Lietuvos himną. Nuotr. Viktoro Kapočiaus.

VALSTYBĘ IŠ PAGRINDŲ KURTI NĖRA LENGVA

(atkelta iš 1 psl.)

ambasadorius, užklaustas jo nuomonės apie Lietuvos spaudą atsakė:

— Reikia tik džiaugtis, kad klesti lietuviška laisva spauda. Žinoma, kai kam nepatinka vienas ar kitas laikraštis, žurnalas. Nieko nepadarysi, tai natūrali demokratijos išraiška.

Norėčiau pasakyti, kad kai kurie jūsų laikraščiai labai kategoriški. Man atrodo, jie turėtų švelninti toną, atidžiau pasižiūrėti į pasirinktas temas, jas išanalizuoti įvairiais aspektais, gerai apmąstyti ir tik tada stumti į puslapius.

Mano manymu, kad apie žmogų, koks jis bebūtų, negalima rašyti labai blogai. Ypač neturint tvirtų įrodymų, nežinant ar jis tikrai nusikaltes, ar vertas pasmerkimo.

Lietuva kuo greičiau turi tapti teisine valstybe. Nesvarbu, kokią (amerikonišką, prancūzišką, švedišką, ar pagaliau savą — lietuvišką) demokratiją pasirinksi. Kai taip bus — tada ir spauda jaus didesnę atsakomybę už tai, ką skelbia.

Ta proga ambasadorius prisiminė Amerikos spaudą, kuri, anot jo, esanti labai agresyvi, bet jis visados su ja rasdavęs kalbą ir susilaukdavęs paramos, kai jos reikėdavo Lietuvos reikalui.

Blogas paukštis...

Žurnalisto klausiamas nuomonės apie Lietuvos žurnalistus, kurie streikavę ir prašę Tarptautinės žurnalistų federacijos užtariamo, ambasadorius atsakė:

— Techniškai daug kas galima. Na, o jei rimtai — tai laikraščiai, kreipdamiesi „į pasaulį“, pasielgė nekorektiškai. Kažin ar kyla tokių problemų, kurių negalima būtų išspręsti namuose, tarp savųjų. Reikia tik daugiau noro, geros valios, kuo mažiau paiku ambicijų.

O kalbant apie tuos, kaip žurnalistas pavadino „paukščiais, kurie teršia savo lizdą“, kai nuvažiuoję į užsienius šmeižia Respublikos vadovus, suvedinėja sąskaitas, ambasadorius aiškino:

— Tokiom poniom ir ponam visada derėtų prisiminti nerašy-

tą, demokratijos įstatymą — išvažiuavus iš savo krašto, jo nekritikuok, tuo labiau nedrabstyk purvais. Šis įstatymas taikytinas visiems. Nesvarbu, ar esi kairysis, ar dešinysis, ar eini su Landsbergiu, ar prieš Landsbergį. Grįžai atgal — vėl gali drąsiai, principingai reikšti savo nuomonę, teikti konstruktyvius pasiūlymus.

Kas užsieniečių akyse nori pasirodyti kultūringu, korektišku — savo šalies, jos vadovų nešmeižia, nekaltina. Priešingu atveju užsitarnautų menkos asmenybės reputaciją.

Apie parlamentus

Klausiamas apie Aukščiausiąją Tarybą ambasadorius kalbėjo:

— Pirmiausia norėčiau pasakyti, kad parlamentai visose šalyse labai panašūs. Tiesa, šiuo atžvilgiu gerokai toliau pažengusi Skandinavija. Ten parlamentai darbuojasi ramiai, konstruktyviai. O Italijoje, Prancūzijoje, net Vokietijoje parlamentas — kovų arena.

Lietuvos parlamentarams norėčiau patarti būti santūre-

ir žemėje, 1956; Trisdešimt meilės žodžių, 1957; Negesinkime aukurį, 1959; angliškai išspausdino brošiūrą Religious Conditions in Lithuania under Soviet Russian Occupation, 1968; Katalikų Bažnyčia Lietuvoje 1940-44 (rusų bolševikų ir vokiečių nacių okupacijoje), 1977; Kazimiera Kaupaitė — Motina Marija, 1981; Neišskiriami trys nežinomieji (žmogus, pasaulis ir Dievas), 1982; II Vatikano susirinkimo mintys ir lietuvių susirinkime, 1983; Žmogus realiame gyvenime (religinio ir filosofinio turinio rašiniai), 1984 m.

Velionis dar Lietuvoje gyvendamas, išvertė L. Fanfani Vieno lietuvių luomo katekizmą, Angelo Trolsi Teisybės paveikslą, Arndto Šv. Stanislovą Kostką.

LIETUVOJE IR APIE LIETUVĄ

— Europos Bendrijos komisija vėl skiria papildomą humanitarinę pagalbą Lietuvai. Žemės ūkio produktai — 90,000 tonų maistinių kviečių ir 20,000 tonų pašarinių grūdų Vokietijos, Danijos ir Prancūzijos laivais pasieks Klaipėdos uostą gegužės birželio mėnesiais. Šiuo metu Europos Bendrijos laivais baigiama pristatyti kovo mėnesiui skirtą žemės ūkio produktų siuntą — 60,000 tonų kviečių ir 25,000 tonų miežių.

— Prof. Juozui Balčikonui, žymiam kalbininkui, Lietuvių kalbos draugijos Panevėžio skyriaus iniciatyva Panevėžyje,

sniems. Reikėtų stengtis, kad ir pačios aštriausios diskusijos vykėtų mandagiai, jaučiant pagarbą „priešininkui“, opozicijai.

Dėl „Juozų“ paieškų

„Juozų“ paieškas reikėtų tuoj pat nutraukti. Jos niekam nenaudingos, nebent tiems, kurie nori suardyti, mirtinai sužeisti Lietuvos valstybę.

Pirmiausia reikėtų susitarti, kaip žiūrėti į tam tikrą asmenų dalyvavimą kompartijos, KGB, kitų okupacinių represinių organų veikloje.

Tuos, kurie nėra padarę jokio nusikaltimo, jokios žalos nei žmonėms, nei valstybei, reikėtų palikti ramybėje. Tegul gyvena, tegul darbuojasi Lietuvos labui. Kiekvienas, daugiau ar mažiau nusikaltes, turėtų būti individualiai svarstomas.

Tie, kurie skiriami atsakingesnėms pareigoms, turėtų atvirai raštu pareikšti, ką padarė, ko (nors ir verčiami, ir skatinami) nepadarė. Ką nors nuslėpę ar pamelavę, turėtų būti šalinami iš pareigų.

Dar kartą kartoju: reikia baigti „Juozų“ paieškas. Išmušti iš rankų teisę tiems, kurie, „demasnuodami“ vis naujus KGB agentus, nori susprogdinti valstybę.

Apie darbą Vatikane ir Popiežiaus apsilankymą

— Lietuvai tapus pasaulio pripažinta valstybe, bent vienu atžvilgiu, atrodo, ligšiolinis mano darbas liks toks pat: reikės ir toliau aiškinti, ginti Lietuvos poziciją, rūpintis, kad jai būtų teikiama būtinausia parama. Žinoma, iš Washingtono vienu, iš Vatikano kitokia.

Labai norėčiau, kad į Lietuvą atvažiuotų Popiežius. Jo lankymasis mūsų šalyje būtų pirmiausia religinis aktas. Lietuvai jis būtų labai svarbus ir politiniu požiūriu. Popiežiaus žodžiai pakeltų tautos dvasią, padidintų jos ryžtą, pasitikėjimą savo jėgomis.

Be to, į Lietuvą vėl kryptų pasaulio akys. Lietuva vėl kurį laiką būtų didžiulios spaudos puslapiuose, televizijos ekranuose.

Popiežiaus kelionė į Lietuvą siejama su keliomis sąlygomis. Viena iš jų — nunciatūros įsteigimas Vilniuje ir jos įsikūrimas jai skirtoje rezidencijoje. Vizito metu ten apsisotų ir Popiežius.

Žinau, kad Vyriausybė patiria nemažą rūpesčių, įkurdindama užsienio ambasadas. Nunciatūros reikšmė ir įtaka didesnė už kitas ambasadas. Jai reikėtų skirti svarbiausią dėmesį.

Vatikane mums darbo gerokai padaugės, kadangi Lietuva Romoje dar neturi savo ambasados. Visi iš Lietuvos atvykusieji skuba į mūsų įstaigą. Čia tvarkomi konsuliniai reikalai, tarpininkaujama norintiems dalyvauti Švento Sosto audienčiose.

Šventajam Sostui tarpininkaujant, stengiamės, kad vienuolynų (kurių centrai Lenkijoje) turto dalis (esanti Lietuvoje) jai teisėtai priklausytų.

Bažnyčia, Vatikano II susirinkime atsakiusi konkordato, nori naudotis tokiomis pat teisėmis, kurias valstybė garantuoja savo institucijoms ir piliečiams, t. y. steigti katalikiškas mokyklas, universitetuose, kitose aukštesiose mokyklose — teologijos fakultetuose. Tai irgi tam tikra mūsų ambasados darbo ir rūpesčių dalis.

Apie savo darbą, štabą ir ateities planus

Toliau ambasadorius papasakojo „Apžvalgos“ žurnalistui apie savo darbą Washingtono mieste ir dabar, darbo sąlygas, pareiškė savo nuomonę apie užsienio lietuvių ir jų veiklą kovoje už Lietuvos išlaisvinimą, tvirtindamas, kad:

Kovo 11-osios aktą pasirašė ne tik Aukščiausiosios Tarybos

deputatai, bet ir visi, kovoje ar žuvę už Lietuvą.

Jaunatvėje iš tėvų susikūręs didžiulės ir garbingos valstybės Lietuvos įvaizdį, vėliau jis suvokęs, jog ta didybė remiasi ne tik praeities palikimu, bet ir nepriklausomybės kovomis ir partizanų žygiais.

Nors eidamas septintuosius, aštuntuosius metus skaitydavęs „Vyriausybės žinias“ ir domėję-

sis valstybės reikalais, vėliau, dirbdamas diplomatinį darbą, pamėgęs poeziją.

Ir jei kada turėtų laiko, ambasadorius viliasi įsitaityti kur nors Suvalkijos miške ant kelmo ir rašyti knygą. Ne apie save, bet apie tuos žmones, kuriuos sutiko Lietuvoje, ir plačiame pasaulyje, apie tuos, su kuriais jam teko dirbti ir džiaugtis naujam skydžiui pakilusią Lietuvą.

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas patarnauja teisiniuose reikaluose. Advokatas kalba ir lietuviškai. 134 West St., Simsbury, Conn. 06070. Tel. 203 651-0261.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84 - 02 Jamaica Ave. (prie Forest Pkwy St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidojimas. Koplyčios parūpinamos visoje miesto dalyse. Tel. 296 - 2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laidotuvų direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344 - 5172. Paruošiamos garbingos laidojimas. Modernios koplyčios, orašaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

BEACH MEMORIAL CHAPEL, 301 Corey Ave., St. Petersburg Beach, Fla., 33706. 813 360 - 5577. KENFIELD WOODLAWN FUNERAL HOME, 200 Pasadena Ave., S. St. Petersburg, Fla. 33707. 813 345-9393. WOODLAWN MEMORY GARDENS, 101 58th St., S. St. Petersburg, Fla. 33707. 813 345-9393.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoji vietoje — OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89 - 11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847 - 4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telef. 821 - 6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas priinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. — 43 - 04 Junction Blvd., Carona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779 - 5156.

LIETUVIŲ KULTŪRINĖ RADIO PROGRAMA „AUŠRA“. WICN-FM 90.5 Worcester, MASS. Sekmadieniais 8-9 val. vakaro, Eduardas Meilus, Jr., 70 Curtis St., Auburn, MA 01501, T. 508 753 - 7232.

NEW YORK — NEW JERSEY — Laisvės Žiburys, sekmadieniais 9 - 10 val. ryto WNWK 105.9 FM. Romas Kezys, 217 - 25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428 - 4552. FAX 718 769 - 3302.

KOLODNY & KOLODNY: Virgijūna Kolodny, Lietuviškai kalbanti advokatė, 11 Park Place, Room 905, New York, N.Y. 10007. Tel. 212 349 - 7771. Nelaimių ir susidūrimų atvejai, namų pardavimas, testamentai, išnuomavimai, kondominijumų reikalai. Turi leidimą praktikuoti New Yorko valstijoje.

NEW JERSEY, NEW YORK — „Lietuvos atsiminimai“, sekmadieniais nuo 2 iki 3 v. popiet iš Seton Hall Universiteto stoties, 89.5 FM banga. „Music of Lithuania“ programa, vedama anglų kalba, iš tos pačios stoties girdima irgi sekmadieniais nuo 1 iki 2 v. popiet. Dr. J. J. Stukas — direktorius, 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Tel.: 908 753 - 5636

MARIA JUZAITYTĖ - LEVIN, lietuvių advokatė, patarnauja visuose teisiniuose reikaluose. Kalba ir lietuviškai. 325 Broadway, Suite 504, New York, N.Y. 10007. Tel. 212 - 962 - 5810.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino
MEMORIALS

66 - 86 80 ST. MIDDLE VILLAGE, QUEENS, N.Y. 11379
PHONES (718) 326 - 1282 326 - 3150

TAI MŪSŲ VIENINTELĖ VIETA — GAUSI PARODŲ SALE

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

VYTIS

KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA

- LĒKTUVAI
- LAIVAI (CRUISES)
- TRAUKINIAI (AMTRAK)
- AUTOBUŠAI
- NUOMOJAMOS MAŠINOS
- VIEŠBUČIAI
- IDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
- GRUPINĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ

MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N. Y. 11229
TEL.: 718 769 - 3300, FAX 718 769 - 3302

LIETUVOJE IŠĖJO TIKYBOS VADOVĖLIS KATECHETAMS

Iš spaudos išėjo labai svarbi ir laukta knyga — pirmasis turbūt visos Lietuvos Katalikų Bažnyčios istorijoje tikybos vadovėlis katechetams. Tai "Tikiu" pirmoji knyga.

Lietuvos mokyklėje lankantys tikybos pamokas vaikai turi iš italų kalbos išverstus tikybos vadovėlius — "Tikiu". Lygiagrečiai šioms knygutėms yra knygos-vadovai skirti katechetams.

Taigi, kaip tik dabar ir pasirodė pirmoji tokia knyga. Iš viso jų bus penkios atskiros knygos. Iš italų kalbos šią knygą vertė Algimantas Gudaitis, redagavo kun. Vaclovas Aliulis ir Laima Vanagaitė. Išleido katechetinė Komisija ir Lietuvos Rašytojų Sąjungos leidykla.

Vadovėlis yra skirtas ne tik katechetams, jis rekomenduojamas visiems tikintiesiems tėvams, bendrai religija besidomintiems žmonėms. Vadovėlio tikslas — padėti formuoti harmoningą krikščionišką asmenybę.

Tikybos mokytojas visų pirma čia ras atitinkamai konkrečios pamokos medžiagą ir darbo metodiką, kitaip sakant, tai nuolatinis mokytojo palydovas vaikų

auklėjimo bei mokymo kelyje

Kokį mokymo procesą siūlo vadovėlis? Jį galima nusakyti trim žodžiais: patirtis, problemos iškelimas ir religinis aiškinimas. Išėjimas tašku čia visada yra vaiko gyvenimas, jo patirtis — tik išplėsta, patikslinta, kitaip suformuluota.

Toliau eina elementarus problemos kėlimo, patirties praturtinimo elementas, pavyzdžiui: jeigu yra kalbama apie gyvybę — tai klausiami — iš kur yra gyvybė, kodėl ji yra, ir taip toliau. Tarp daugybės mokslinio, estetinio, filosofinio pobūdžio aiškinimų yra ir religinis aiškinimas, kuris gali būti dvejopas — įvairių religijų atsakymai ir krikščioniškasis atsakymas.

Vadovėlyje naudojami du kalbos tipai — žodinis ir vizualinis. Žodinis — susideda iš pasakojimo, rašytinių dokumentų paaiškinimų, maldos, tikėjimo išpažinimo. Vizualinei kalbai išreikšti naudojama fotografija, meninis ir linijinis piešinys bei schema.

Nuotraukos vaikų vadovėliuose yra gyvos, emocišingos. Žiūrėdamas į jas, vaikas įsijaučia, sugeba atpažinti savo patirtį, ją įsisąmoninti. Meno kūri-

niai vaikui parodo pagrindines daiktų sąvokas: formą, spalvą, judesį. Čia gausu Beato, Fra Angelico, Giotto, modernaus meno kūrinių. Linijiniai piešiniai išryškina tik tuos aspektus, į kuriuos norima atkreipti vaiko dėmesį, o svarbiausia tai, kad vaikai gali prie jų veikti, kūrybiškai prisidėti: juos nuspalvinti, papildyti, išryškinti reikiamus kontūrus.

Šiame vadove katechetas ras tiesiog parngtą pamoką, kurią beliks tik pedagogiškai, kūrybiškai perteikti, suderinant su vaiko knygutėje išdėstyta medžiaga.

Kiekviena pamoka turi kelis pagrindinius punktus. Visų pirma — tikslas. Abiejų pamokos puslapių tikslą nurodo antraštė, pavyzdžiui: "Miela eiti į mokyklą". Čia vaikui reikia padėti suprasti, kad eiti į mokyklą miela, nes ten vaikai auga ir susitinka. Nors mokytis gali būti sunku, bet tas vargas teikia džiaugsmo.

Toliau eina nuorodos, kaip skaityti pamokos puslapius; iliustracijos čia prabyla sujungtos į savotišką trikampį — lyginant nuotraukas ir skaitant piešinius — vaikas ne tik žiūri, jis turi pasakoti, ką mato, daiktus išvardinti, perimti informaciją, nuspalvinti ir palyginti. Visa tai atitinkamai auklėja vaiką, nes verčia atpažinti daiktus, jų reikšmę.

(nukelta į 4 psl.)

DANTĖS ALIGHIERI DRAUGIJA LIETUVOJE

Gal nedaug kas žino, kad Lietuvoje jau kuris laikas veikia Dantės Alighieri draugija, kurios tikslas, kaip skelbia draugijos statuto pirmasis straipsnis — globoti ir skleisti italų kalbą bei kultūrą pasaulyje. Draugijos centras yra Romoje, o Lietuvos skyriaus būstinė — Kaune. Dantės Alighieri skyriaus, arba

komiteto, pirmininku Lietuvoje yra Arūnas Pakula. Draugija lėšų ir kitokios paramos gauna iš Italijos vyriausybės. Vėliau tai nukreipiama italų kalbos bei kultūros propagavimui visame pasaulyje.

Draugija įsikūrė prieš 102-jus metus. Dabar jos skyriai veikia daugelyje pasaulio kraštų. Kauno komitetas oficialiai veikia nuo 1991 m. birželio mėnesio.

Per trumpą savo veiklos laikotarpį komitetas suorganizavo italų kultūros dienas, pradėjo mokytis italų kalbos. Dabar jau pradeda gauti konkrečią paramą iš Italijos, po to, kai pavasarį ten lankėsi Arūnas Pakula. Komitetą Kaune iš Italijos pasiekia siuntos su knygomis bei vadovėliais, audiokasetėmis, žodynais užsieniečiams, skaitiniais. Gaunama ir turistinės literatūros.

Draugijos centras Romoje žada į Lietuvą atsiųsti iki šimto tomų biblioteką, naujos video-medžiagos. Draugijos vadovybės pagrindinis pageidavimas — kad būtų mokoma italų kalbos. Po dvejų metų atvyks komisija, kuri įvertins, kaip Kauno komitetui sekasi, jei bus patenkinta, padės komiteto veiklą dar labiau išplėsti. Šiuo metu Dantės Alighieri komiteto Kaune parinkti trys dėstytojai duoda italų kalbos pamokas maždaug keturiasdešimčiai asmenų.

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers

341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207

Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964

Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637

Second Class postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year \$20.00. Single Copy 50 Cents
Published Weekly except 2nd and 3rd week in July

POSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207
— Redaguojama REDAKCINĖ KOMISIJA —

Kražių įvykių sukaktis

Kai Lietuvoje dar sunku įtvirtinti nepriklausomybę, kai lietuviškai veiklai trukdo neokomunistai, prisimena įvykiai Lietuvoje prieš šimtą metų. Ir tada buvo neramu: lietuvių tauta artėjo prie Kražių įvykių, kurie buvo 1892-1893 metais. Taigi — prieš šimtą metų.

Praeitame amžiuje Rusija visomis priemonėmis stengėsi plėsti panslavizmą — surusinti užkariautas tautas, suldyti į vieną pravoslaviską religiją. Pirmiausia stengėsi pakirsti katalikų Bažnyčią, kuri palaikė savo kraštų tautiškumą. Mintį sunaikinti Bažnyčios įtaką jiems davė 18 amžiaus prancūzų revoliucija. Kad sumažėtų katalikų Bažnyčios įtaka, reikia tik uždarinėti vienuolynus ir bažnyčias.

Rusų administracija nuo 1832 iki 1892 metų vien Žemaičių vyskupijoje uždarė 46 vienuolynus su bažnyčiomis. Uždarinėjimai prasidėjo nuo Tytuvėnų 1864 m. Kęstaičiuose 1886 m. uždarytas rokitų vienuolynas ir nugriauta jų bažnyčia. Abu šie įvykiai sukėlė didelį žmonių pasipriešinimą, bet tada rusų administracija dar pasiekė savo.

Kražiai buvo senas Lietuvos kultūros centras, kadaise ten buvo ir jėzuitų kolegija. Ten buvo dvi bažnyčios: benediktinių vienuolyno mūrinė bažnyčia ir parapijos medinė, kurios neleido remontuoti.

1891 m. lapkričio 12 d. caro valdžia įsakė Kražių benediktinių vienuolyną, mūrinę bažnyčią ir kapines uždaryti. Paliko tik menką medinę bažnyčią, kurios valdžios įstatymai neleidė remontuoti, nei naujos statyti.

Jau 1892 metų pradžioje žemaičiai pradėjo reaguoti ir

priešintis. 1892 m. vasario 7 d. Jonas Budraitis su kitais 43 kražiškiais pasirašė raštą carui Aleksandrui III ir Vilniaus generalgubernatoriui Kachanovui, prašydami mūrinę bažnyčią palikti. Jau įvykių pradžioje kražiškiai sugebėjo sukelti tarptautinį nerimą — šauktasi pagalbos vidaus reikalų ministerio, Kauno gubernatoriaus, Mogiliavo arkivyskupo, Austrijos, Danijos, Anglijos ir Prancūzijos vyriausybių bei Popiežiaus. Rusų valdžia liko nepalenkiama.

1893 m. gegužės 4 d. policija išlaužė benediktinių vienuolyno duris ir ten esančias vienuoles prievarta išvežė į Kauną. Birželio 10 d. atėjo įsakymas vienuolyno bažnyčią ir trobesius nugriauti.

Žemaičiai pasipriešino. Juos dar veikė vyskupo Valančiaus slapsti raštai, kad žmonės iki mirties gintų savo tikėjimą, priešintųsi rusams. Tuo metu ėjo karinaga "Žemaičių ir Lietuvos Apžvalga", kurią redagavo kun. Kazimieras Pakalniškis — Dėdė Atanazas. Apžvalga parengė žmones pasipriešinimui, buvo nurodyta, kad, užpuolikams kėsinant, minia pripildytų bažnyčią, apgultų ją iš lauko. Nuo 1893 m. rugsėjo 1 d. žemaičių būriai nuolat budėjo bažnyčioje, ir Raseinių policijos sprausinkas jos uždaryti neįstengė. 1893 m. lapkričio 22 d. atvyko pats Kauno gubernatorių Klingenbergas. Atsivežė 70 žandarų, dar iš Varnių pasiūkė 300 kazokų. Tie mušė, spardė žmones, kitus net į upę mėtė. Bažnyčių uždarė, bet jos nesugriovė ir taip sustabdė kitų bažnyčių uždarinėjimą.

(nukelta į 4 psl.)

Dail. Antanas Račas 40 metų puošia ir dekoruoja Lietuvos bažnyčias. Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos dvidešimtmečio proga dailininkas su anūkėmis sveikino Kronikos darbuotojus Vilniuje, Šv. Kazimiero bažnyčioje. Nuotr. Viktoro Kapočiaus

IŠ KELIONĖS TIK ASILAS NEGRĮŽTA ARKLIU

III

Tautų Apaštalo Pauliaus pėdsakai Graikijoje

ANTANAS RUBŠYS
Manhattan College

45

Dvyliktieji Klaudijaus valdymo metai buvo nuo 52-ųjų sausio 25 d. iki 53-ųjų sausio 24 d. Pasiskelbimų imperatoriumi ištakos būdavo Romos imperatoriaus ar jo pareigūnų pergalės. Dvidešimt šeštasis Klaudijaus pa-

skelbimas imperatoriumi įprasta datuoti 52-aisiais metais, t.y. tuo metu, kai Klaudijus siuntė pasveikinimus, ryšium su Galiono atsiųstu pranešimu. Delfų įrašas prileidžia, kad Galionas jau kurį laiką buvo buvęs Achajos pro-

Senasis Korintas turi būrius lankytojų. Nuotr. kun. prof. Antano Rubšio

konsulu. Taigi žydų užpuolis prieš Apaštalo Paulių įvyko arba anksčiausiai 51-ųjų metų pavasarį arba vėliausiai 52-ųjų metų pavasarį. Apaštalas išbuvo Korinte aštuoniolika mėnesių.

Korinte Apaštalas sutinka Akvilą ir Priskilę

Nežinia, ar Akvila ir Priskilė, du Apaštalo Pauliaus tautiečiai, imperatoriaus Klaudijaus potvarkiu išvaryti iš Romos, jau buvo krikščionys, kai jie pakvietė Apaštalą pas save. Nūdien, už senojo Korinto griuvėsių slypinčioje šventovėje aptinku šv. Akvilos paveikslą — ikoną. Jis, kaip ir visi šventieji graikų ikonografijoje, stilizuotas. Veidas švyti ramiu gerumu, o rankos judesys lyg pakviečia užėiti ir pasižmonėti. Kadaise jis, ar ji — Priskilė, pakvietė iš Atėnų atkeliavusį dulkiną Apaštalą užėiti ir atsigaivinti.

Gidė, baigusi aprodyti Korinto griuvėsius, pasiūlo ketvirtį valandos vieniems paklajoti arba aplankyti atminų krautuves ir vertelgas. Kun. Vladas D. dėmėsingai apžiūrinėja teismo platformą — bėmą ir dar kartą nužingsniuoja prie Apolo šventyklos.

Korintas buvo Romos imperijos didmiestis. Sakoma, kad miestas turėjo ketvirtį milijono gyvento-

Korintas: statula be galvos. Achajos prokonsulai buvo dažnai keičiami, — statula gaudavo naują galvą. Nuotr. kun. prof. Antano Rubšio

jų. Nūdien atkasta tik jo dalis. Kur galėjo gyventi Akvila ir Priskilė? Juk pas juos apsigyveno Apaštalas ir, mokėdamas bendrą amatą — palapinių audimą, ten darbavosi.

Kur pilna nuodėmės, ten dar apstesnė malonė

Apaštalas, rašydamas laišką Romos krikščionims Korinte, išsitaria: "...ten kur buvo pilna

nuodėmės, ten dar apstesnė tapo malonė" (Rom 5,20). Čia Apaštalas su Žinia apie Jėzų Kristų nesikreipė į miesto vadovus, filosofus, kilminguosius, bet į paprastus žmones — uostų darbininkus, vergus, amatininkus ir didmiečio darbininkus. Čia Apaštalas sukūrė krikščionių bendruomenę, kuri garsėjo Dvasios dovanomis. Korintas — Afroditės miestas — buvo atviras Apaštalo skelbiamam nukryžiuotajam Jėzui, "kuris žydams yra papiktinimas, pagonims — kvailystė. Bet pašauktiesiems — tiek žydams, tiek graikams — mes skelbiame Kristų, kuris yra Dievo galybė ir Dievo išmintis" (1 Kor 1,23-24).

Lukas Apaštalo darbuose pasakoja: "Kiekvieną šabą Paulius kalbėdavo sinagogoje, įtikindamas žydus ir graikus. ...liudydamas žydams, kad Jėzus yra Mesijas (Kristus)" (Apd 18, 4-5). Sinagoga ir savaitinis šabo šventimas sudarė Apaštalui progą prašnekinti Dievo vardu savo tautiečius. Liudijimas, kad Jėzus yra Dievo Kristus sudaro krikščioniškojo skelbimo šerdį.

Nežinia, kaip ilgai Apaštalas mokė apie Jėzų Kristų sinagogoje. Be to, neturime nei tikslų žinių apie vietą, kur stovėjo ta sinagoga, kurioje jis kas šabą lankėsi.

(Bus daugiau)

Mergaičių choras "Chorale" atlieka programą L.K. Bažnyčios Kronikos sukakties minėjime kovo 14 d. Vytauto Didžiojo universitete Kaune. Choro vadovė E. Jautukaitienė. Nuotr. L. K. Religinės Šalpos

INFORMACIJA KELIAUJANTIEMS Į LIETUVĄ

Atvykstantys į Lietuvos Respubliką turi turėti galiojančią Lietuvos Konsulato užsienyje ar Lietuvos pasienio tarnybos išduotą vizą.

Lietuvos Ambasada ir Konsulatai JAV išduoda daugkartinio įvažiavimo vizas visuose pasienio punktuose galiojančias tris mėnesius. Pagal Lietuvos - JAV susitarimą, po 1992 m. kovo pirmos dienos, vizų mokestis panaikintas. Dviesimt penki doleriai (\$25.00) imami kanceliarinėms išlaidoms.

Lietuvos pasienio pareigūnai nemokamai išduoda vienkartinio įvažiavimo dešimt dienų galiojančias vizas. Abiejų rūšių vizų galiojimas gali būti pratęstas

Lietuvoje Vidaus reikalų ministerijoje.

Generaliniai konsulatai New Yorke ir Los Angeles išduoda įklijuojamas vizas, tai vizos prašantis su anketa gali atsiųsti savo paso nuotrauką to puslapio, kuriame yra fotografija. Prašančiam bus pasiūsta visa, kurią jis pats įsiklijuos savo paso vizoms skirtam puslapyje. Arba jis gali su anketa atsiųsti savo pasą, kuriame bus įklijuota visa ir pasas gražintas.

Viza, kaip teisyklė, išduodama savaitės bėgyje, gavus užpildytas anketas, tačiau ypatingais atvejais gali būti išduota per 24 val. Procesui pagreitinti vizos prašantys asmenys turi parūpinti

apmokėtą "express-pašto" voką, sąskaitos numerį, ar įdėti papildomą 10 dolerių sumą.

Vizos, išduotos JAV, galioja tris mėnesius nuo įvažiavimo datos. Prašyti vizų anksčiau kaip vienas mėnuo iki išvykimo dienos nepartartina.

Asmenys, nepageidaujantys siųsti savo pasų paštu, gali kreiptis įdedamųjų vizų į sekančius Lietuvos Konsulatus: Amb. Anicetas Simutis, Permanent Mission of Lithuania to the UN, 41 West 82nd Street, New York, NY 10024, Tel.: 212 877-4552. Mr. Vytautas Čekanauskas, Consulate General of Lithuania, 3236 N. Sawtooth Court, Westlake Village, CA 91362, Tel.: 805/496-5324.

APIE "AŠTUONIŲ LAPŲ" NAUJĄJĮ LEIDIMĄ

Prieš dvejus metus į mane kreipėsi "Vagos" leidykla, pakeitusi išleisti "Aštuonis lapus" Lietuvoje. Kadangi ši knyga buvo rašyta labai seniai, nutariau padaryti antrą jos redakciją ir tam darbui pašvenčiau septynis mėnesius. Iš sykiu naująjį rankraštį siuntinėjau į Vilnių dalimis, bet laimei, kaimynystėje atsirado maloni viešnia, besiruošianti grįžti į Lietuvą. Tąsyk dar kartą visą knygą perrašiau, ir "Vagos" leidyklai buvo įteiktas pilnas tekstas, viename voke. Jo gavimą lietuvių prozos redakcijos vedėjas Alijušas Grėbliūnas patvirtino 1990.7.6 laišku: "Pagaliau gavau Jūsų paketą; paskutinę redakciją, nuotrauką ir laišką".

Dėl man nežinomų priežasčių "Vagos" leidykla naujuoju tekstu nepasinaudojo. Atrodo, kad buvo susikaupta ties senąja knyga. Tačiau Lietuvoje išleisti "Aštuoni lapai" nėra pirmojo leidimo ištikimas pakartojimas: aptikau ir kelis naujus savo nurodymus.

Svarbiausia: neleistinai suvaliauta. Asmuo, kuriam šis darbas buvo patikėtas, gana laisvai keitė žodžius, stumdė tekstą, žalodamas mano sakinio ritmą, dažnai iškreipdamas ir mintį. Tad susiklostė labai savotiškas gaminytis, kurį pamargina daugybė korektūros klaidų.

Spaudos negerovės stebina: praleisti ne tik žodžiai, eilutės, bet net ištisos pastraipos. Lig šiol man dar nebuvo tekę regėti, kad rimta leidykla taisytų raides rašalu (ar pieštuku?), kaip padarė rašytojas "Aštuoniuose lapuose". Priešlapyje įrašyta: "Autorės

pataisytas leidimas". Nuo šio įrašo aš turiu aiškiai atsiriboti. Lietuvoje išleisti "Aštuoni lapai" nėra autorės pataisytas leidimas: tai leidyklos apgadintas leidimas.

Knygoje aprašytų įvykių seka išliko nesuluošinta, tačiau dingo daug mažų, man svarbių dalykų, kuriuos branginau ir ties kuriais darbavausi.

Naujoji (tikroji) "Aštuonių lapų" versija buvo padauginta trim foto kopijom, kurios yra globojamos bičiuliškuose archyvuose: Lietuvoje ir išeivijoje. Prie teksto prijungiau ir savo susirašinėjimo su "Vaga" fotokopijas.

Pastaruoju metu pasitaiko staigmenų, kurios Vakaruose būtų neįtikėtinos: vienas mano draugas seneniai apstulbo, kai jo straipsnyje redaktorius (Lietuvoje) "pataisė" Vaižganto ir Čiurlionienės kalbą citatose. Birutė Pūkelevičiūtė

BUFFALO, NY

Nepriklausomybės minėjimas

Vasario 16 ir kovo 11 minėjimai atšvęsti kartu kovo 18 d. Paskaitininku buvo Paulius Klimas iš Rochesterio. Tasai jaunos kartos atstovas mūsųose yra žinomas savo laisvės žygiais Amerikoje ir Lietuvoje. Jis pernai vasarą žygiavo iš Talino į Vilnių, kur jį sutiko ir kartu žygiavo AT pirmininkas Vytautas Landsbergis.

Klimo tema buvo aktuali: "Effective Media Relations for Lithuanian Americans". Klimas rodė video juostas ir aptarė strategiją, kurią reikia naudoti, norint pa-

traukti spaudos, radijo ir televizijos darbuotojų dėmesį. Klimas įsteigė ir veikia Rochesterio Pabaltiečių Komitete.

Susirinkimas, kaip įprasta, vyko gražioje International Instituto patalpose. Pianinu skambino Rimas Musteikis. Po paskaitos buvo vaisės ir proga pabendrauti su paskaitininku ir svečiu iš Lietuvos, onkologu dr. Gintaru Zaleskiu, kuris dirba Buffalo Roswell Park Onkologijos Institute. Grojom juostas ir taip susipažinom su Amerikoje gastroliojančiais estradiniais dainininkais "Medus".

Į klubą įsirašė keli nauji nariai, jų tarpe inž. Rimas Slavickas su šeima iš Kanados. Slavickas įsijungė į Niagaros Pabaltiečių Tarybos valdybą kaip Kanados atstovas.

Programai vadovavo Audronė Masiulionytė-Mažeikienė, dėvinti autentiškus aukštaitės tautinius drabužius. Ta proga reikia paminėti, kad Audronė ir jos vyras dr. Denis Mažeika gyvena Batavijoje, kur jie vieni du iš apylinkės ligoninių surinko pilną sunkvežimį vaistų ir aparatūros Lietuvai. Persiuntimo išlaidas parėmė Romas ir Aldona Masiulioniai iš Buffalo.

Prisiminėme prieš pusmetį vėžio ligos pakirstą dar pernykščiam minėjime dalyvavusią nenulstamą klubo šeiminkę Jozefiną Grikiene.

Klubui vadovauja Gražina Slavėnienė, padavutoja — Marija Stankuvienė. Dr. Slavėnienė yra Niagaros Pabaltiečių Tarybos vicepirmininkė.

Kiti Pabaltiečių Tarybos valdybos nariai yra profesoriai Julius Slavėnas ir Antanas Musteikis (šį semestrą dėstąs Kauno Vytauto Didžiojo u-te). Naujas Tarybos pirmininkas yra prof. dr. Jurgis Karuža.

Julius Slavėnas šį semestrą Buffalo Valstybinio u-to kolegijoje skaito kursą apie pabaltiečių istoriją.

K.R.

Kražių įvykių sukaktis

(atkelta iš 3 psl.)

Kražių įvykiai sukėlė visą pasaulį ant kojų. Visi buvo prieš Rusijos žiaurumus, visi reikė užuojautą lietuvių tautai. Įvykiai labai suglaudino tautą ir ją sujungė į kovingą vienetą.

Įvykiai išjudino ir Amerikos lietuvius. Sustiprino lietuvių tautiškumą, nes iki tol daug kur lietuviai dėjosi su lenkais. Įvykiai sucementavo naujas lietuvių bendruomenes ir naujas lietuviškas parapijas.

Sustabdžius rusišką smurtą, nauja jėga plėtėsi tautinis susipratimas, kuris atvedė tautą iki nepriklausomybės.

Kražių įvykiai padėjo pagrindi-

dus tolimesniam pasipriešinimui. Tai atsitiko praeitais metais Vilniuje prie televizijos bokšto, prie Parlamento rūmų. Praeities padrasinta, beginklė tauta stojo prieš tankus ir laimėjo!

Visa tai rašome todėl, kad laikas jau dabar pradėti rūpintis, kaip prasmingiau ir įspūdingiau paminėti Kražių įvykių sukaktį. Reikia jau dabar sudaryti specialius komitetus, ieškoti būdų kuo atžymėsime šią sukaktį, kad jos prisiminimas išliktų ateičiai, kad mus pačius stiprintų. Iniciatyvos turėtų imtis Lietuvių Bendruomenė su savo padaliniais. Kražių įvykiai yra tokie dideli ir tokie prasmingi, kad pro juos bet kaip praeiti negalima.

Vilniuje, Nepriklausomybės aikštėje, 1992 m. kovo 11 d. Sąjūdžio mitingas. Nuotr. Viktoro Kapočiaus

LIETUVOJE IŠĖJO TIKYBOS VADOVĖLIS KATECHETAMS

(atkelta iš 3 psl.)

Tolimesnis punktas — pamokos eiga. Pradžioje, bendra pamokos apžvalga. Ją galima pradėti kad ir tokiais klausimais: "Ką matome šiuose puslapiuose?", "Kokias mintis kelia šios nuotraukos ir piešiniai?", "Kuri nuotrauka jums labiausiai patiko, kodėl?". Toliau pereinama prie detalesnio iliustracijų nagrinėjimo.

Pagaliau — pamokos užduotys. Pamokos yra labai įvairios. Čia vaikas savo knygutėje, sąsiuvinyje ar lentoje turi nupiešti reikiamus daiktus, juos nuspalvinti, įrašyti reikiamas raides ir taip toliau.

Mokykla vaikams teikia ne tik džiaugsmo. Dažnai jie būna išsi- blaškę, pavargę, triukšmingi. Todėl labai svarbu, pagal pamokos turinį, įjungti kokį nors įdomų pasakojimą ar žaidimą.

Vilius Braženas

kaip tik tai, kiekvienai pamokai, ir pateikia vadovėlis. Čia kiekviena pamoka turi savo veidą. Katechetas čia ras ir įvairių patarimų, nurodymų, kaip vaikams pasidaryti įvairias pamokas reikalingas vaizdines priemones, žaidimus ir taip toliau.

Šeimoje, tėvai turėdami šį vadovėlį, gali vaikui padėti labiau įsisavinti pamokos metu išdėstytą medžiagą. Taigi, džiaugiantis ir dėkojant tiems, kurie darbavosi parengdami šį vadovėlį, tenka laukti sekančių jo knygų.

V.R. — kun. J. Ivanauskas

— Danijos firmos "Lego System" žaislų paroda-pardavimas buvo atidaryta Kaune. Ši firma yra stambiausia Europoje žaislų gamintoja. Jos žaislus parduvinėja tūkstančiai parduotuvių daugiau kaip šimto pasaulio šalių. Tokia paroda Lietuvoje surengta pirmą kartą.

JUNO BEACH, FL

Lietuvos nepriklausomybės šventė paminėta vasario 16 d. Mišios buvo Šv. Pauliaus nuo Kryžiaus bažnyčioje. Vėliavas palydėjo apie 20 tautiniais drabužiais apsirengusių moterų. Kun. A. Venezia pamokslė apibūdino Lietuvos problemas, prašė pasimelsti už Lietuvą ir pasidžiaugti kartu, nes Lietuva atgavo laisvę. Pamaldų metu giedojo visi lietuviai ir solistė Ona Jameikienė, vargonavo muzikas Liudas Stukas.

Minėjimo antra dalis vyko metodistų bažnyčios salėje. Ji pradėjo LB apylinkės pirmininkas Algis Augūnas. Dainos choras sugiedojo maldą žuvusiems už laisvę pagerbti. Maldą sukalbėjo kun. Vytautas Pikturka, dr. Vytautas Majauskas supažindino su dienos kalbėtoja Vaiva Vėbraite-Gustiene.

Minėjimo programai vadovavo A. Salienė. Chorui niūniuojant "Lietuva brangi", dr. A. Čiuryš padeklamavo Kazio Inčičiaus "Tėviškė". Dainos choras atliko penkias minėjimui pritaikytas dainas, dvi dainas dar pridėjo bisui. Chorui vadovavo Irena Manomaitienė, akompanavo Liudas Stukas. Aukų surinkta \$6,545.

Šv. Kazimieras paminėtas kovo 1 d. pamaldomis Šv. Pauliaus nuo Kryžiaus bažnyčioje. Giedojo Dainos choras ir solistė Ona Jameikienė. Vargonavo Liudas Stukas. Rengė Lietuvos Vyčių kuopa.

Dainos choras kovo 6 d. atliko programą amerikiečiams seneliams Pennsylvania House, West Palm Beach.

L.B.

Laiškas redakcijai

DĖL MINĖJIMŲ TERMINOLOGIJOS

Atrodo, jog įvykių užklupti kartais pasimetame Lietuvos istorijos vertinime, ją pristatant svetimiesiems. Nors gal netiktų iš tolumo užkampio suabejoti didžiųjų mūsų centrų veiklos tikslumu, tačiau jaučiu reikala iškelti porą pastabų dėl "Darbininko" bazėje — New Yorke minėjimuose naudotų terminų.

Žiūriu į Lietuvos ambasados Jungtinėms Tautoms kvietimą (ne man...) Lietuvos Nepriklausomybės minėjimą vasario 18 d. Svečiai kviečiami (suprantama, anglų kalba) į minėjimą 74-os sukakties Nepriklausomybės Paskelbimo — "Declaration of Independence". Betgi lig šiol vis buvo pabrėžiamas nepriklausomybės atstatymas, atgavimas, atkūrimas — "reestablishment".

Lietuvos spaudoje užtinkame "Valstybės atkūrimo" terminą. Nejaugi jaunesnioji mūsų diplomatų karta sąmoningai vengia tai pabrėžti? Tikėkimas, jog tai tik

nepakankamas valstybingumo supratimas.

Dar didesnė spraga, virš šešių šimtmečių spraga, valstybingumo pabrėžimo raštu stokoje. Gal truputį ir nepatogu minėti 1251 metus, kai tiek daug JT genčių ir salelių švenčia vos 20 ar 30 metų sukaktis. Tačiau atrodo, yra pagrindo ir visokios naudos tai pabrėžti.

Didžiojo New Yorke Lietuvių Taryba savo (dviem kalbom) kvietimą minėjimą vasario 15 d. pradeda pasididžiavimu "Lietuvos Valstybės 736 metų sukaktimi. (Kodėl ne 741 ar 756 — gal istorikai paaiškins?)

Tačiau kyla klausimas, kodėl kvietime nusiipiginama į 69 metų, nuo 74 metų, "Valstybės Nepriklausomybės Atstatymo" sukaktį? Ir kodėl angliškai, nors teisingai naudojama "Reestablishment", sakoma, jog atstatoma "Independent Republic of Lithuania"? Juk iki 1918 metų

KIEK KAINUOJA LIETUVOS AMBASADA PRANCŪZIJOJE

Tokių pavadinimų informaciją įsidėjo šiemet kovo 7 d. Vilniuje išeinanti "Tiesa". Nurodoma, kad tai to laikraščio redakcijos gauta informacija. "Tiesa" leidžia LDDP (Algirdo Brazauskos pirmininkaujama partija).

Įdomu pasiskaityti, kiek tokia viena ambasada kainuoja, o reikia turėti mintyje, kad tokių ambasadų yra ir bus dar daugiau įvairiose pasaulio sostinėse.

Taigi, "Tiesa" į savo klausimą ir atsako: "Nei daug, nei mažai — 360,949 JAV dolerius. Tiek lėšų skiriama iš Lietuvos valstybės valiutos fondo ambasados Prancūzijoje 1992 metų išlaidoms padengti.

Lietuvos Vyriausybė patvirtino ir šios ambasados išlaidų sąmatą. Lietuvos ambasadoriui Prancūzijoje (Osvaldai Balauskui) per mėnesį bus mokama 2,546 JAV doleriai. Du patarėjai ekonomikos ir politikos klausimais gaus po 1,930 dolerių, kanceliarijos vadovas — 1,394. Solidūs priedai bus mokami ir ambasadoriaus šeimai — žmonai ir vaikams iki 16 metų.

Sutuoktiniui mokama 0,5, o kiekvienam vaikui — po 0,2 ambasadoriaus atlyginimo. Taigi ambasadoriaus žmona kiekvieną mėnesį gaus 1,273 dolerius. Bendra atlyginimų suma per mėnesį su priedu šeimai sudaro 10,788 dolerius.

Bet ir tai dar ne viskas. Numatoma padengti ir ambasados išlaikymo išlaidas. Jas sudaro mokesčiai už komunalines ir ryšių paslaugas, transporto eksploatavimas, komandiruočių, kanceliarijos priemonės. Nemaža suma — 8,040 dolerių skiriama reprezentacijai. Bus sumokėta ir už gyvenamąsias patalpas. Ambasada

doriaus butui skirta 24,000 dolerių.

Sąmatoje numatytos ir išlaidos ambasados tarnautojų draudimui. Penkiems asmenims skiriama po 4,000 JAV dolerių.

-o-

— Lietuvos ambasados Paryžiuje adresas: 14, bd Montmartre, 75009 Paris. Telef. 48 01 00 33, Fax 48 01 31 33. Darbo valandos: nuo pirmadienio iki penktadienio 10-12:30 val.

IŠ VASARIO 16-OSIOS GIMNAZIJOS VEIKLOS

Sausio 13 metinių minėjimas

Sausio 13 d. vėliavos aikštelėje iki pusės stiebo pakelta trišpalvė. Gimnazijos koridoriuje, prie pagrindinių durų pastatytas tautinių auksu uždegtas staliukas, ant jo — Rūpintojėlis, su degančia žvake, be gėlių, padėtas sausio 13-tą prie televizijos bokšto Vilniuje nužudytų jaunuolių sąrašas.

Toks pat sąrašas padėtas ir vakare ant altoriaus per kapeliono kun. Ričardo Repšio Lietuvos Šventųjų koplyčioje aukotas gedulingas mišias. Uždegta 13-ka žvakučių — kiekvienam po žvakutę, skelbiant nužudytojo jaunuolio vardą.

Buvo giedamos religinės ir tautinės giesmės.

Baltutytės pranešimas

Po pamaldų, Romuvos konferencijų kambary, buvusi Vasario 16 gimnazijos mokinė iš Australijos, Danutė Baltutytė, grįžianti į Vilnių iš VII Pasaulinio Lietuvių Jaunimo kongreso Pietų Amerikoje, informavo apie savo darbą Lietuvoje ir apie kongresą. Teigė, kad jos lietuviškos šaknys, be abejojimo, šeimoje, bet lietuviškoji asmenybė susiformavo šioje gimnazijoje.

Antra Baltutytės pranešimo dalis buvo skirta VII-iam jaunimo Pasaulio Lietuvių kongresui Pietų Amerikoje, vykusiam 1991 metų pabaigoje ir šių metų pradžioje. Vėlavosi Lietuvos jaunimo atstovai, 10 dienų turėjusieji laukti lėktuvo Maskvoje. Jų įnašas į Kongreso darbus buvo žymus.

VIII-asis Pasaulio lietuvių Jaunimo kongresas numatytas Europoje. Turėtų prasidėti Lietuvoje. Ten bus stovyklaujama, kultūros dienos vyks Punske, o studijų dienos Anglijoje. Bet tik Didžiosios Britanijos atstovai la-

SIDABRINIS FOTO ARCHYVO JUBILIEJUS

K. DAUGĖLA

Svetingų Philadelphijos lietuvių Gruzdžių bute 1966 m. balandžio 5 d. buvo susirinkęs būrelis fotografų. Jiems chigaietis Algimantas Kezys pasakojo, kad sugalvojęs steigti foto archyvą, kuriame būtų renkama lietuviškos kultūrinės veiklos fotografinė medžiaga.

Atrodo, šios minties grūdas pateko į vėšlį dirvą. Tėvai jėzuitai Chicagoje pažadėjo globoti tą archyvą, ir mažame vienuolyno kambarėlyje atsirado kelios lentynos kartotekos dėžių su pirmaisiais negatyvų ir nuotraukų rinkiniais.

Surinktų nuotraukų ir skaidrių paroda Jaunimo Centre Lietuvių foto archyvas oficialiai atidarytas 1967 m. vasario 26 d. Taip gimė nauja organizacija, užsimojusi jungti už Lietuvos ribų pasklidusius fotografus.

Chicagoje 1991 m. rudenį atspausdintas Algimanto Kezio redaguotas leidinys — "25 metai Budrio vardo lietuvių foto archyvu, 1966-1991". Ta 54 puslapių brošiūra, su 74 nuotraukomis ir tekstu, yra istorija organizacijos, sugebėjusios per 25 metus išsi-

bai norėjo, kad dalis būsimo Pasaulio Lietuvių jaunimo kongreso vyktų Anglijoje. Didžiama siūlė jį rengti Punske. Lietuvių Jaunimo Kongrese Pietų Amerikoje išrinkta nauja Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos vadovybė. Jos pirmininku tapo žymus skautų veikėjas amerikietis Paulius Mickus.

J.L.

LIETUVOJE IR APIE LIETUVĄ

— Popiežiaus Jono Pauliaus II vardu pavadinta buvusi Lenino gatvė Gardine. Apie tai pranešė užsienio spaudos agentūros, pažymėdamos, kad nauju — Šv. Tėvo vardu Lenino gatvę pavadinti vienbalsiai prašė miesto gyventojai, kurių dauguma yra stačiatikiai. Gardine taip pat yra nemažai katalikų, daugiausia lenkų kilmės tikinčiųjų. Miesto savivaldybė nusprendė pakeisti ir kitus su bolševikine revoliucija susijusius gatvių pavadinimus.

— Dalai Lamos, Tibeto vyriausybės tremtyje vadovo ir tibetiškojo budizmo dvasiškojo vado, laišką gavo Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos deputatai — Tibeto rėmimo grupės nariai. Laiške džiaugiamasi, kad Lietuvos parlamente susikūrė Tibeto rėmimo grupė. Tikrai Lietuvos žmonės, kurie daug metų buvo pavergti, gali atjausti ir suprasti tuos, kurie yra okupuoti, rašoma laiške. Tibeto rėmimo grupę, susikūrusią šių metų vasario pabaigoje, sudaro 29 deputatai iš įvairių frakcijų. Grupė pareiškė, kad pripažįsta Dalai Lama-teisėtą Tibeto tautos atstovu, pasižadėjo remti teisėtus Tibeto tautos siekius tarptautinėse organizacijose ir forumuose.

— Vytautas Landsbergis kovo 28 d. lankėsi Klaipėdoje. Lydimas grupės parlamento deputatų, atstovaujančių Klaipėdos miesto ir rajono rinkėjų interesams, bei Klaipėdos miesto tarybos pirmininko, jis apžiūrėjo Melnragės vietovę, kurioje numatyta statyti naftos produktų eksporto ir importo stotį.

— Italijoje, Loreto mieste, kur yra garsi Dievo Motinos šventovė, balandžio 22-26 dienomis vyko tarptautinis chorų festivalis, skirtas pagerbti trims didiesiems religinės muzikos

laikyti ir augti.

Paskaitę leidinį, sužinojome, kad foto archyvas pradėjęs rinkti negatyvus ir nuotraukas, rūpinosi taip pat lietuvių dailininkų darbų archyvizacija. Jo stalčiuose susikauptė tūkstančiai dailininkų darbų skaidrių ir negatyvų. 1980 m. šis turmas perduotas Čiurlionio galerijai. Vėliau dailės archyvą perėmė Lituanistikos Tyrimų ir Studijų Centras Chicagoje. Lietuvos Dailės Muziejus Vilniuje gavo rinkinio kopijas.

Leidinyje smulkiai aprašyta pagrindinė archyvo veiklos sritis — parodų ruošimas. Sužinojome, kad, be Algimanto Kezio, parodų rengimo darbais buvo apsirovę: Kazys Norvilas, Romas Bartuška, Juozas Daunoras ir Stasys Žilevičius. Tarp surinktų laikraščių recenzijų ir citatų randame grupines rengėjų, lankytųjų ir rinkinių parodų eksponatų nuotraukas. Metiniuose parodų kataloguose surašomos dalyvių pavardės, bet, vartant 25 metų leidinį, pasigendama tvarkingesnio sąrašo fotografų, kurie savo nuotraukomis praturtino 20 metinių parodų, laimėdami pirmąsias, antrąsias ir trečiąsias vietas. Panašią amerikiečių organizacijų metraščiuose (o šį leidinį galėtume pavadinti 25 metų metraščiu) randame įdomių skyrių "Who Is Who?", kuriame surašytos iškilusių fotografų pavardės.

Poetas Kazys Bradūnas apie 1967 m. iškėlė reikalą sukurti lietuviškosios veiklos dokumentinius filmus. 25-mečio leidinyje aprašoma, kaip šis vertingas darbas buvo pradėtas ir tęsiamas, kas nuveikta ir kaip organizacinis komitetas su filmuotoju A. Keziu ieškojo visuomenėje pritarimo ir finansinės pagalbos, perkant brangią aparatūrą ir filmus.

Trumpam skyrelyje "Leidiniai" Kezys pasakoja apie savo sumanymus paruošti albumų seriją etnografiškomis lietuvių temomis. 1972 m. pasirodė puikios albuminės knygos apie Šv. Kazimiero kapines Chicagoje, lietuvių ir anglų kalbomis. Antrąjį, didesnės apimties darbą, studiją apie "Pennsylvanijos angliakasių Lietuvą", išleido Amerikos lietuvių bibliotekos leidykla.

Paskutiniame leidinio skyriuje Kezys pagrįstai džiaugiasi dideliu laimėjimu, — dr. Stasio Budrio fondo įsteigimu. Ši fondą įkūrė dr. Milda Budrienė savo a.a. vyro dr. Stasio Budrio atminimui. Lietuvių foto archyvas pakeitė savo vardą į Budrio vardo lietuvių foto archyvą, inkorporuotą Illinois valstijoje 1985 m. vasario 22 d.

Įkurdama fondą, dr. Budrienė sutvarkė sunkiausia šios organizacijos problemą — projektų finansavimą. Nuo 1985 m. pastoviai išmokamos premijos laimėtojams, apmokamos sąskaitos už patalpas, maži parodų katalogai išaugo iki 260 puslapių ("Lietuvių šventės") leidinio. To fondo lėšomis pagaminta video filmas apie dail. Viktorą Petravičių, numatoma sukurti panašų filmą apie poetą ir rašytoją Kazį Bradūną.

Dr. Budrienės rūpesčių, archyvas priimtas pilnateisiu nariu į Chicagoje esantį Lituanistikos Tyrimų ir Studijų Centra.

Atšventus sidabrinį jubiliejų archyvo veikla toliau plėsis. Lietuvos fotomenininkų (ne pažeminančiai kai kurioje spaudoje pavadintoje "fotografininkų") sąjungoje yra daug puikių fotografų, dėl materialinių sąlygų negalintių išlikti iš savo aplinkos. Reikia tikėtis, kad pradėtas Budrio vardo archyvo bendradarbiavimas su Lietuvos fotografais didės.

IŠ VISUR

— JAV LB Kultūros tarybos sudaryta vertinimo komisija rado, kad 1991 metų premija už darbą lietuviško teatro srityje skirtina Jonui Jurašui. Šią \$1,000 premiją finansuoja Lietuvių Fondas. Jas taip pat kasmet šio dydžio premijas skiria muzikai, žurnalistikai, menui ir lietuviškoms radijo programoms.

— Devintosios tautinių šokių šventės registracijos komisijai pirmininkauja Dalia Dundzilienė, o bilietų komisijai vadovauja Genė Rimkienė. Jos ir visas organizacines komitetas dirba, kad šventė, įvyksianti liepos 5 d. Rosemont Horizon stadione prie Chicagos, būtų įdomi ir sėkminga.

— Gabija Juozapavičiūtė-Petrauskienė vykstą į Vilnių dirbti Lietuvos vyriausybės žinioje. Į Lietuvą taip pat vyks ir jos vyras psichologijos mokslų daktaras Rimantas Petrauskas ir dėstys Šiaulių pedagoginiame institute. Gabija yra gimusi Kanadoje, Toronto universitete įsigijusi magistro laipsnį socialinio aprūpinimo ir socialinių programų planavimo bei administravimo srityje, 18 metų dirbo Ontario provincijos socialinio aprūpinimo ministerijoje.

— Mireille Lukosevičius (Association Passerelle France-Lithuanie) gegužės 11-17 rengia lietuvių kultūros ir muzikos dienas Saint Etienne, Prancūzijoje.

— Clevelande gegužės 19-22 dienomis rengiama didelė tarptautinė biznio ir industrijos paroda. Joje dalyvaus 18 Lietuvos bendrovių. Šioje parodoje bus oficialūs Pabaltijo paviljonas. Lietuva pasirodys su tokiais eksponatais: tekstilė, elektronika, popieriaus produktai, gėrimai, dviračiai, gintaras, keramika.

— Regina Narušienė darbuojasi kaip Folk Dance Festivals, Inc., pirmininkė, o direktoriais yra: Ingrida Bublienė, Gintaras Čepas, Birutė Jasaitienė, Bronius Juodelis ir Regina Kuciene. Jie oficialiai tvarko tautinių šokių šventę, kuri įvyks Rosemont, IL, prie Chicagos, liepos 5 d.

— Kennebunkport, Maine, lietuvių pranciškonų metinis piknikas šią vasarą įvyks liepos 12 d. Ruošiami įvairi įdomi programa. Pakviestas JAV prezidentas G. Bush, vysk. Paulius Baltakis, OFM. Mėnėnė programą atliks Bostono tautinių šokių šokėjai, Brocktono choras, pianistas virtuozas William Smiddy ir kiti.

— Pianistė Mūza Ribackytė šių metų pradžioje koncertavo Vokietijoje ir Grenoblyje, Prancūzijoje. Paryžiuje kovo 21 d. ir balandžio 12 d. ji koncertavo Caveau saleje, o balandžio 11 d. — Grand Palais saleje.

— Ursulės Astrienės, liaudies menininkės, margučių ir šiaudų paveikslų paroda vyksta Bálzako lietuvių kultūros muziejuje, Chicagoje. Paroda surengta ryšium su dailininkės arčiau aštuoniadesimtmečiu ir dvidešimt penkerius metus ne nutrauktomis jos kasmetinėmis Vėlykų margučių dalyvavimo pamokomis. Šias pamokas Astrienė dabar pradeda kartu su keliu karta šeimos nariais. Paroda tęsis iki gegužės mėnį galo. Ją galima lankyti kasdien, nuo 10 val. ryto iki 4 val. popiet. Penktadieniais iki 8 val. vak.

— Ugnės Karvelytės filmas "Lietuva-Lithuanie libre" (realizavo Jean-Claude Guidicelli) buvo rodomas per FR3 televiziją kovo 11 ir 18 dienomis.

ST. PETERSBURG, FL

Ekumeninės pamaldos

Didžiojo Ketvirtadienio proga St. Petersburgė Mūsų Išganytojo evangelikų bažnyčioje įvyko pamaldos, kuriose dalyvavo katalikai, liuteronai, metodistai, reformatai bei šie dvasininkai:

Valdas Aušra, svečias iš Vilniaus. Jis, gavęs 4 metų stipendiją, siekia Master of Divinity laipsnio S. Carolinos seminarijoje.

Kun. dr. Eugenijus Gerulis, St. Petersburgė, FL, balandžio 28 d. atšventęs 70-tąjį gimtadienį. Sveikiname sukaktuvininką! Nuotr. Prano P. Petraičio

Svečias pamaldų metu pasakė pamokslą, apžvelgdamas Senojo ir Naujojo Testamentų Avinelio simboliką bei aptardamas Šv. Komunijos sakramento įsteigimą:

Kun. Feliksas Milas, svečias iš Largo, skaitė Evangeliją Jn 13:1-15 ir sukalbėjo Didžiąją maldą. Kun. dr. Eugenijus Gerulis atliko šv. Vakarienes liturgiją ir dalijo žmonėms Komuniją, talkinamas svečio iš Vilniaus.

Iš Apaštalo Laiskų I Kor 11:23-26 skaitė dr. Jonas Yčas, svečias iš Toronto.

Vargonavo muz. Albertas Mateika. Giedoją vadovaujamas vyrų choras.

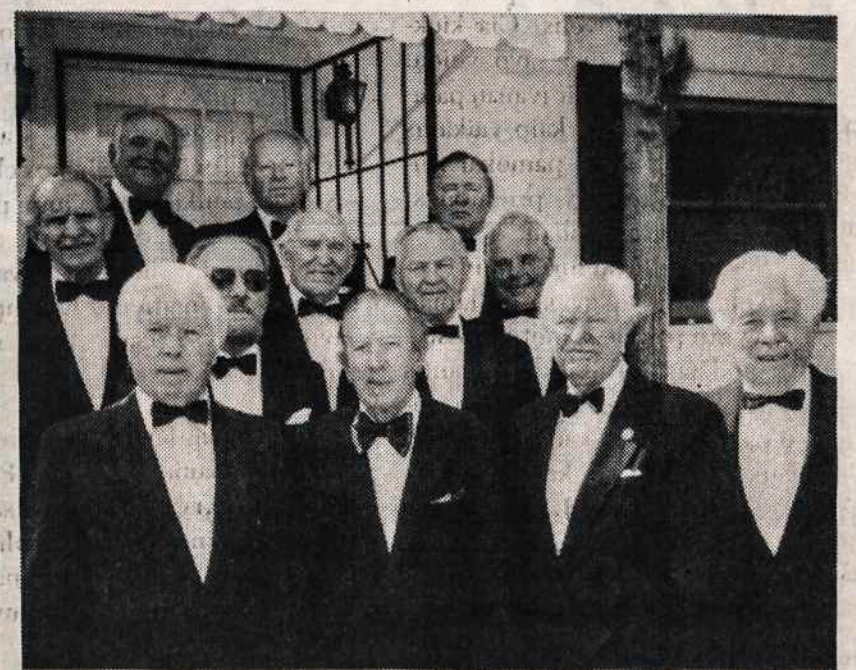
Sol. Stasys Citvaras sugiedojo Panis Angelicus, o sol. Aleksas Kusinskis — Agnus Dei; akompanavo muz. A. Mateika.

S. J. Bacho preludą vargonais atliko kompozitorius Aloyzas Jurgutis.

Pamaldose dalyvavo apie 80 lietuvių krikščionių.

Vėlykų dieną svečias V. Aušra, kartu su kun. dr. E. Geruliu, dalyvavo lietuvių katalikų pamaldose Šv. Vardo bažnyčioje bei St. Petersburgo Lietuvių klubo vėlykiniuose pietuose.

A. G.

St. Petersburg, FL, lietuvių vyrų dainos vienetas. Pirmoje eilėje iš k.: kun. dr. E. Gerulis, vieneto vadovas muz. A. Mateika; B. Gaizauskas, V. Vasikauskas; antroje eilėje: V. Petkus, sol. S. Citvaras, sol. A. Kovera, P. Vasiliauskas, J. Lašinskas; trečioje eilėje: vieneto seniūnas sol. A. Kusinskis, V. Raulinaitis, A. Ulbinas.

REMKIME ŽURNALĄ "LIETUVA"

Neseniai mus Vakarų pasaulyje pasiekė Vilniuje leidžiamas anglų kalba žurnalas "Lietuva" — "Lithuania, Journal from the Republic of Lithuania".

Žurnalas leidžiamas anglų, vokiečių, lenkų ir rusų kalbomis. Jo du pirmieji numeriai leidžiami šių metų ketvirčiais, bet nuo liepos 1 d. žurnalas bus mėnesinis. Jį jau galima prenumeruoti 1992 m. pusmečiui už 18 JAV dol., čekį rašant "Lietuva" vardu ir su savo adresu siunčiant įgaliojinius: Bronius Juodelis, 239 Brookside Lane, Willowbrook, IL 60514, USA. Žurnalas kas mėnuo bus siuntinėjamas iš Vilniaus oro paštu.

Geležinė uždanga ir 50 metų žiurė Maskvos okupacija neleidžia Lietuvai atremti Kremliaus skleidžiamo melo propagandos apie visų tautų "laimingą" gyvenimą sovietinėje sistemoje. Tik išsivijoje esanti tautos dalis per visą laikotarpį skelbė pasauliui apie žiaurią komunistinę vergiją, vykdomą tautų genocidą, prievartaujamą žmogų. Padėtis keitėsi per paskutinius trejus metus.

Blogio imperijos subyrėjimas atnešė laisvę Lietuvai ir kitoms tautoms, apyje kurias buvo pamiršta. Lietuvos grįžimas į laisvą pasaulio valstybių tarpą Jungtinėse Tautose, valstybinės nepriklausomybės funkcijų atstatymas, tautos gyvatingumas kul-

tūros ir meno srityse pareikalavo platesnės informacijos keliomis kalbomis apie Lietuvą Vakarų pasaulyje ir Rytų Europoje.

Šį sunkų darbą labai ribotais finansiniais ištekiais 1992 m. Vilniuje pradėjo nedidelė entuziastų grupė, išleisdama pasaulinius standartus atitinkantį, reprezentacinį žurnalą "Lietuva". Jo suomiškas kreidinis popieris, giliauspaudė Maskvos spaustuve apmokama valiuta, kurios Lietuva ir leidėjai neturi. Toji valiuta gali ateiti tik iš Vakarų pasaulio.

Todėl labai svarbu, kad Šiaurės Amerikoje, Australijoje ir Europos kraštuose būtų parduodamas ir prenumeruojamas žurnalas. Leidėjai nepajėgia turėti apmokamų žurnalo platintojų ir atstovų plačiajame pasaulyje. Jų pirmoji viltis esama mes, gyvenantys Šiaurės Amerikoje.

Pradžią jau turime. Žurnalas "Lietuva" jau yra pas lietuviškos spaudos platintojus Chicagoje, Clevelande, Detroite, Los Angeles, Putname, Brocktone, New Yorke ir Toronte. Pradėtas jo platinimas JAV per "Osco" parduotuves. Tariamasi su "Wallgreens" ir kitomis žurnalo parduotuvėmis. Mūsų pareiga skleisti žurnalą "Lietuva" angliškai skaitančių, net ir mūsų pačių lietuvių tarpe.

Didelę dovaną "naujagimiu" žurnalui "Lietuva" suteikė žymus Lietuvos Vyčių veikėjas Frank Zapolis Chicagoje, redakcijai nupirkdamas Fax aparatą už \$1,200. Redakcija jo neturėjo ir yra labai dėkinga mecenatui, kuris ir žurnalą platina.

Dovanas ir prenumeratas prima bei informaciją teikia šio straipsnio autorius, tel. 708-986-1613, kaip žurnalo įgaliojinius. (sk)

Bronius Juodelis

Vasario 16-osios gimnazijoje skautų suruoštoje Kaziuko mugėje kovo 7 d. Iš k.: Patricija Jušinskaitė (Brazilija), Aistė Terekaitė (Lietuva), Martynas Lipšys (Vokietija), Žibutė Radziūtė (JAV). Nuotr. Marytės Šmitienės

DĖKOJA LIETUVOS TIKYBOS MOKYTOJAI

Gerbiamoji redakcija,

Septynetas Lietuvos tikybos mokytojų kovo 1-31 dienomis viešėjo JAV, siekdami susipažinti su vyskupijų katechetinio darbo centrų veikla, katalikiškais mokyklomis, jų mokyimo programomis ir kt. dalykais, kurie taip svarbūs dabarties Lietuvai, kylančiai iš ilgamečio okupacijos smurto.

Mes nedaug teturime pasiruošusių specialistų, kurie iš karto galėjo imtis dėstyti tikybą mūsų mokyklose. Todėl labai svarbu kiek galima daugiau Lietuvos mokytojų — katalikų paruošti šiam darbui.

Putnamo Marijos Nekalto Prasdėjimo vienuolyno provinciolės Ses. Ignės rūpesčiu Amerikos ir Lietuvos vyskupai atsiuntė po vieną žmogų iš kiekvienos Lietuvos vyskupijos į Ameriką.

Mes aplankėme Norwich, Hartfordo, Worcester, Bostono,

Washingtono vyskupijų centrus, nemaža katalikiškų mokyklų, viešėjome daugelyje parapijų, stebėdami, kaip vyksta evangelizacijos ir katekizacijos darbai, dalyvavome katechetų suvažiavimuose Rhode Island ir Waterbury, turėjom daugybę susitikimų su įdomiais žmonėmis.

Visur mes lydėjo mūsų tautiečių maloni pagalba ir dėmesys, taip pat ir amerikiečių geranoriškumas. Šalia specialių evangelizacijos klausimų, kurie mums labai rūpėjo, mes turėjome ir plačią kultūrinio gyvenimo pažinties programą: lankėme istorijos, gamtos ir kt. muziejus, koncertus, susipažinome su didmiesčiais — Bostonu, Washingtonu, Philadelphia, New Yorku, kurie padarė labai puikų įspūdį.

Leiskite per Jūsų laikraštį padėkoti Amerikos dvasiinkams, parėmusiems mūsų šioje kelionėje, Putnamo vienuolyno seselėms, nuoširdžiai mus glo-

DĖKOJAME VISIEMS

Turbūt ne vienam skaitytojui jau yra girdėtas vardas APPLLE — profesionalių Amerikos mokytojų, remiančių ir padedančių perorganizuoti Lietuvos švietimą, organizacija. Sausio mėnesį ji buvo surengusi vajú aukoms, kurios buvo skirtos TOEFL (Test of English as a Foreign Language) vadovėliams pirkti. Kaip buvo minėta, tai pirmasis žingsnis Lietuvos jaunimui studijuoti JAV mokyklose, kadangi šį egzaminą privalo išlaikyti visi užsieniečiai.

Vajus pasibaigė, bet viena kita auka vis dar ateina. APPLLE yra nuoširdžiai dėkinga visiems aukotojams. Iš viso surinkta \$3600. Visi pinigai dabar yra į SABRE fonde, kuris parūpins vadovėlių persiuntimą į Lietuvą. Rinkiniai (vadovėlis ir dvi audio kasetės) bus paskirstyti pagal pateiktą Švietimo ministro Dariaus Kuolio sąrašą, juos gaus įvairių miestų bibliotekos.

Ypač aktyviai šiame vajuje pasireiškė organizacijos narys Ju-

lius Veblaitis, pats parašęs apie šimtą laišku, kalbėjęs šia tema Lietuvos Vyčiams jų susirinkime. Veblaičio dėka surinkta daug aukų. Nuoširdus ačiū jam.

Aukojo pavieniai asmenys ir kai kurios lietuviškos organizacijos. Visiems aukotojams pasiūsta APPLLE ir Švietimo ministro Kuolio asmeninė padėka. APPLLE kiekvienam aukotojui padėkoje pranešė, kas gaus jo padovanotą knygą.

Dar kartą dėkojame visiems, kurie išgirdo mūsų prašymą ir prisidėjo prie Lietuvos švietimo atnaujinimo!

Ramunė Kaplerytė-Dainorienė

Skotiška pasakaitė

Du skotai susitinka gatvėj.
— Kodėl nebuvai sekmadienį bažnyčioj?

— Betgi aš buvau! — užtikrina paklaustas.

— Kaip tai atsitiko, kad tavęs nemačiau?

— Nieko nuostabaus! Aš rinkau pinigus!

Storasis ir liesasis

Kartą gatvėj susidūrė du žmonės: vienas — storas, kitas — plonas.

— Pasiziūrėjus į tamstą, — piktai prabilo storasis, — atrodo, kad pasaulį siaučia badas!

— O į tamstą žiūrint, — atšovė liesasis — atrodo, kad tamstą badą ir sukėlei!

Sunkiau pataikyti

Mėgstančiame ginklu reikalus spręsti Texase vaikas klausia:

— Tėveli, kodėl tas dainininkas scenoj visą laiką svyruoja į šalis?

— Į judantį taikinį sunkiau pataikyti, sūneli.

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B. S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
296-4130

BALTIC TOURS

SPECIALI KELIONĖ IŠ BOSTONO IR NEWARKO TIK \$800.00

Į ABI PUSES, plus JAV mokesčiai

Išvyksta gegužės 22 d. ir grįžta birželio 9 d.

Vietų skaičius ribotas — suinteresuoti prašomi skubiai registruotis.

DĖMESIO ŽEMAIČIAMS IR AUKŠTAIČIAMS

Lengviausias kelias į Žemaitiją ir Aukštaitiją yra per Rygą. Šiulome keliones iš New Yorko JFK į Rygą, kaina **pradedant tik nuo \$700.00 į abi puses, plus JAV mokesčiai.**

Informacijos ir registracijos reikalais kreipkitės į:

Albiną Rudžiūniene
Kristiną Mitkutę
BALTIC TOURS
77 Oak St., Suite 4
Newton, MA 02164
Tel. 617 - 965 - 8080 Telefaksas: 617 - 332 - 7781

STAY IN TOUCH WITH THE BALTICS

The Best English Language Newspaper from the Baltic States brings the latest news on legislation, business, economy, and general interest stories.

The Baltic Observer

Read the Baltic Observer and find out what is happening weekly in Estonia, Latvia, and Lithuania. In each issue, you'll get the news about the political, economic and business climate in the Baltics, written in a short informative style for a comprehensive overview. Longer features, general interest stories, legislation reviews and commentaries complete the picture. If you are not satisfied, you may cancel at any time and receive a refund for the unmailed copies.

SUBSCRIBE NOW

4 weeks \$10.00 25 weeks \$45.00
 13 weeks \$30.00 51 weeks \$85.00

ALL SUBSCRIPTIONS AIR MAILED DIRECTLY FROM LATVIA

Please make checks payable to: COPYLAND/BO

Name _____ Charge to my: Visa Mastercard
Address _____ Account # _____
City _____ State _____ Zip _____ Expiration Date _____
Telephone _____ Signature _____

COPYLAND / Baltic Observer
558 Pilgrim Dr., Foster City, CA 94404 • (415) 341-2679 • Fax: (415) 345-5116

1992

NERINGOS

STOVYKLŲ TVARKARAŠTIS

VAIKAMS 7 - 16 metų

Anglų kalba — birželio 29 iki liepos 11
Lietuvių kalba — liepos 12 - rugpjūčio 1

PIKNIKAS liepos 26 d.

Vyresniam jaunimui iki 18 m. — liepos 26 — rugp. 1

SAVAITĖ ŠEIMOMS SU VAIKAIS IKI 10 METŲ

Šeimų — lietuvių kalba — rugpjūčio 2 - 9
Šeimų — anglų kalba — rugpjūčio 9 - 16

Baltic States Cruise Tour

FIRST TIME EVER!

11 Days

Helsinki - St. Petersburg - Tallinn
Riga - Kaliningrad - Visby - Stockholm

Price includes: 9-day Baltic cruise with all meals, shore excursions, theater, folklore + Transatlantic air, Finnair + Transfers + 1-night 1st class hotel Helsinki + Helsinki sightseeing with tour of Crystal Factory + Port charges + Visa free application handling

from \$1886 per person, double

MANY BALTIC CRUISES: 3-6 days cruises from Stockholm and Helsinki to Riga, Tallinn, Kalpeda and St. Petersburg.

Overnight ferry service to Tallinn and Riga. Complete packages

More than 100 different cruises in one 32-page brochure. Contact:

EUROCRUISES

303 W. 13th St., New York, NY 10014 • 800-688-EURO • (212) 691-2099

BANK-BY-MAIL

Postage paid both ways

Fast, convenient, private, safe, free!

That's what BANKING-BY-MAIL is

Greitai, patalmai, privačiai, saugiai, nemokamai. Tai taupymas paštu So. Boston Savings Bank būdu. Ar jums reikia pinigų padėti į banką ar juos atsilmti, tai galite atlikti namie bet kurio laiku. Jūsų slantą gavęs, bankas tuoj t-traukia sumą į sąskaitą. Prideda ir užtikrinimas, kad jūsų pinigai... procentus, leidžiamus įstatymų. Dėl lengvo taupymo būdo per paštą skambinkit Mr. Donahue 268-2500 arba rašykit paduotais adresais.

South Boston Savings Bank
"ALWAYS THE LEADER"

ALFRED W. ARCHIBALD, PRESIDENT

Mokykloj

— Jonuk, — kreipiasi mokytojas į mokinį, — tavo motina pirkė 4 kilogramus obuolių po 30 centų. Kiek ji iš viso užmokėjo už obuolius?

— Sunku pasakyti, nes mano mama smarkiai derasi...

Skotijoj

Netoliese anglų kasyklų vieno kaimo gyventojai sugalvojo, kaip nemokamai apsirišinti anglimis. Kai iš kasyklų traukiniais vežamos anglis, tai vietos gyventojai išsirikiuoja šalia geležinkelio ir traukinio personalą pajuokia, o tie ima svaidytis anglimis...

HELP WANTED

*** EARN EXTRA INCOME ***

Earn \$200 - \$500 weekly mailing travel brochures. For information send a stamped addressed envelope to: Galaxy Travel, Inc. P.O. Box 13106, Silver Springs, MD 20911-3106.

LIETUVIŲ FEDERALINĖ KREDITO UNIJA

KASA

YRA GERIAUSIAS JŪSŲ BANKAS

NEW YORKE: 86-21 114th Street, Richmond Hill, N.Y. 11418 718-441-6401

DARBO VALANDOS

MON — 9:00 - 3:00 THUR — 9:00 - 3:00
TUES — 9:00 - 3:00 FRI — 9:00 - 3:00
WED — 9:00 - 3:00 SAT — 9:00 - 12:00

CHICAGO: 2615 W. 71st Street, Chicago, IL 60629 312-737-2110

Taupymo sąskaitos ir sertifikatai, įvairios paskolos ir kiti patarnavimai

— Visi lietuviai taupo ir skolinasi lietuviškoje KASOJE —

Visos santaupos Federalinės NCUA agentūros apdraustos iki 100,000 dol.

VYTAUTUI BALTUČIUI KAPĄ SUPYLUS

Vytautas Baltutis

Jis gimė 1918 m. balandžio 13 d., Kijeve, Ukrainoj. Jis mirė 1992 m. balandžio 4 d., Sunny Hills, Floridoj. Tarp šių dviejų datų ir vietovių buvo margas ir netrumpas gyvenimas. Bandyti nors mažą jo dalelytę šiame nekrologe atskleisti.

Jo vaikystė ir jaunystė praėjo Kaune. Vidurinio mokslo pradžia Jėzuitų gimnazijoje, o vyresnės klasės ir abitura — Aušroj. Po atestato 1937, Pirmojo Lietuvos Prezidento karo mokykla, aviacijos skyrius ar padalinys. Jaun. aviacijos leitenanto laipsnis 1940. Tai nelaiminga 21-ji laida, kurios dauguma absolventų, jei neklystu, iš prezidento rankų kardo nebegavo, nes tėvynę siaubė raudonasis maras. Vytautas 1942 vedė mokytoją Oną Kazlauskaitę. Su ja išaugino dukteris Živilę ir Dalią, susilaukė penkių vaikų ir keturių provaikų. Visa tai vėliau, Vokietijoj ir Amerikoj.

Nors vieni ir kiti okupantai padangėmis Vytautui skrajoti neleidė, bet savo jaunystę tėvynės garbei jis sugebėjo kitaip aukoti. Per sportą! Dar gyvi atletai iš jo jaunuo nutraukos gal prisimins Vytautą — bėgiką estafetėse, trumpų distancijų bėgimų laimėtoją, bėgiką per kliūtis, trišokiuose, trikovėse, šokiką į tolį, o okupacijų metais, laikinai gyvenant Ukmergėje, ir futbolistą. Jis yra laimėjęs ne tik keletą svarbių pirmųjų vietų, bet pasiekęs ir keletą Lietuvos rekordų. (Vytauto sportiniai pasiekimai surašyti Jono Narbuto knygoje "Sportas nepriklausomoje Lietuvoje", išleistoje 1978, Chicagoje. Gaila, aš knygos neturiu. Gal po šio nekrologo atsilieps sporto veteranai).

Nuo 1944 vasaros ar rudens Vytautas su šeima gyveno Vokietijoje, o nuo 1949-ųjų — Amerikoje, New Jersey. Kad Vytautas — karininkas, atletas — per anksti turėjo mirtį, kaltas darbas žmonėje prie asbesto. Tik 18 pirmųjų mėnesių, ir plaučius suga-

dino visam gyvenimui.

Po įvairių darbų abu su Onute išėjo į pensijas, nuo 1981-ųjų apsigyveno Sunny Hills. Kurorte su pušynais, smėlėtais kalneliais, švariais ežerėliais. Keletą metų Vytautas dar apygeriai jautėsi. Čia jis reikėsi Bendruomenės veikloje ir tapo nepamainomu Balfui aukų rinkėju, o pats — stambiausiu aukotoju. Baltučių vardus ir "Darbininke" rasdavau visuose sąrašuose, kur tik kieno rinkta: Lietuvių Fondui, L. Bendruomenei, laisvinimo veiksmams, o paskutiniu laiku Dovana Lietuvai vajui, Lietuvos ambasada. Aukojo stambiausias sumas.

Kai šventėm jo 70-tą gimtadienį, dar buvo linksmas, kupinas humoro, dainingas. Bet asbesto pabaisa neatlaidžiai ardė vidaus organų audinius. Paskutinius dvejus ar trejus metus vaikščiojo su nuolatinu palydovu, didoku deguonies katiliuku rankoje. Nepasidavė, nerezignavo, stengėsi gyventi pilnutinį gyvenimą. Švenčiant Vasario Šešioliktąją, su savo deguoniu ateidavo ir į pamaldas, ir į minėjimus salėse. Šitai yra dalyvavęs ir kečiuose draugų pobūviuose. Labai daug skaitė ir šiek tiek rašinėdavo spaudai — "Kariui", berods, ir kitiems laikraščiams. Nors paskutiniai keli mėnesiai buvo labai sunkūs jam ir žmonai, bet ligoninės išvengė iki paskutinių dienų. Sunny Hills pilnakraujis pavasaris prasideda kovo mėnesiu. Jaukiuose, šviesiuose savo namuose, Onutės dieną ir naktį prižiūrimas, Vytautas išgyveno visą paskutinio savo pavasario grožį, su tūkstančiais žiedų, su paukščių čiulbesiais, gaidriu vėju, virš pušynų iškilusia skaisčia saule. Tik paskutines kelias dienas, kai deguonį reikėjo pakeisti morfijum, pasidavė liginės valandos nepradaręs sąmonės, mirė.

Laidotuvės

Buvo pašarvotas Wachob-Forest Lawn šermentinėje, Chipley, FL. Atsisveikinimas įvyko balandžio 5 d. vakare. Kun. Leonardui Musteikiui vadovaujant, sukalbėtas rožančius. Po "Viešpaties Angelo" ir "Marija, Marija" giesmių prabilo du kalbėtojai. Juozas Sudžius, velionio laidos karininkas, atsisveikino visų dar gyvų ginklo draugų vardu. Jis priminė, kad Vytautas buvo pasirošęs ginti Lietuvos padanges, bet ne dėl savo kaltės to padaryti negalėjo. Alfonsas Vėlavičius, LB Sunny Hills apyl. valdybos pirmininkas, dėkojo velioniu už jo besąlyginį patriotizmą, už sąmoningą lietuviškumą, dar-

bus Bendruomenei, Balfui. Abu kalbėjo tik po porą minučių, abu nepasakė nė vieno nereikalingo žodžio ir abu pasakė labai daug.

Balandžio 6 d. ryto kūnas atvežtas į Šv. Teresės bažnytelę, Sunny Hills. Gedulingas pamaldas laikė kun. Izidorius Gedvila ir kleb. kun. Francis Szczykutowicz. Abu pasakė po pamokslėlį. Pamaldos buvo ištisai lietuviškos, tik klebono pamokslas — angliškai. Vargonais grojo muz. Vincas Mamaitis. Choras giedavo lietuviškas giesmes. Muzikaliai ir gaudžiai nuskambėjo vyrų trio — V. Macio, A. Strazdžio ir A. Vėlavičiaus — "Kad skausmas tau širdį...". Skaitymus atliko Vyt. Macys. Tiek atsisveikinime, tiek ir bažnyčioje dalyvavo visi Sunny Hills lietuviai ir didelis būrys kitataučių, gerokai per šimtą žmonių.

Daugiau kaip mylią nusidriekusi automobilių vilkstinė ve-

lionį nulydėjo į Sunny Hills katalikų Kalvarijos kapinaites (Calvary Catholic Cemetery). Prie kapo duobės maldas atliko kun. I. Gedvila. Visi dalyviai sugiedojo "Viešpaties Angelą", "Marija, Marija" ir ypač darniai, pakiliai Lietuvos himną.

Gedulo pietuose Šv. Teresės parapijos salėje trumpu žodžiu visų Sunny Hills lietuvių užuojautą velionio našlei Onutei bei šeimai išreiškė Klemensas Žukauskas. Taip pat trumpai kalbėjo Vytauto kolega karo mokykloje Jonas Parancevičius. Šeimos vardu visiems padėkojo velionio dukte Živilė Panic.

Šeimos pageidavimu, vietoj gėlių gedėtojai aukojo Lietuvos ambasada Washingtone. Suaukota 1,055 dol.

Ilsėkis ramybėje, Vytautai, likęs mums visiems, kurie po Tavęs išeisime, kantrybės pavyzdžiu!

Alfonsas Nakas

MIRĖ VACLOVAS BUTKYS

Šių metų Velykų išvakarėse, balandžio 13 d., pirmadienio vakare, mirė agronomas šaulys Vaclovas Butkys. Jo mirtis pri-trenkė ypač New Yorko šaulių kuopą, kurią jis sukūrė prieš 21 metus.

Butkys buvo gimęs 1905 m. sausio 27 d. 40 ha vieniemyje, Imbrado vals. Zarasų aps. Buvo vienas iš vienuoliukų vaikų. Pradžios mokslą baigė Imbrado miestelyje. Zarasų gimnazijoje baigė keturias klases, išvyko į Dotnuvą, į tuo metu vadinamą Žemės Ūkio Technikumą. Jį baigė 1927 m., gaudamas agronomo teises ir vardą. Tais pačiais metais įstojo į Kauno Karo Mokyklą aspirantu, po metų ją baigė gaudamas jaun. leitenanto laipsnį.

Grįžęs į civilinį gyvenimą, buvo Dusetų agrikulturnio rajono agronomas. Čia 1930 m. jis vedė Dusetų pradžios mokyklos mokytoją Mariją Karalevičiūtę. Dusetuose įkūrė šaulių būrį ir jam vadovavo. 1929 m. jis suorganizavo žiemos arklų lenktynes ant Sartų ežero. Jos iš karto pasidarė labai populiarios ir virto tradicija, kuri kasmet per Grabnyčias, vasario 2 d., tęsiama iki šiol.

Vėliau vadovavo Zarasų agrikulturniam rajonui. Dalyvavo vietos visuomeninėje veikloje, vadovavo vietos šaulių būriui. Čia jį užtikio ir sovietinė okupacija.

Prasidėjus karui tarp vokiečių ir sovietų, jis įsijungė į partizanus. Vėliau fronto veiksmams vėl atsilinkus prie Lietuvos, jis su šeima buvo pasirengęs trauktis į Vakaraus, bet nuėjęs dar į Žemaičių rinktinę, vėliau su šeima prasilenkė ir nesusitikęs, fronto atkirstas, pats vienas turėjo patraukti į Vokietiją.

Karui pasibaigus, Butkys kuriam laikui apsisėjo Diepholzo pabėgėlių stovykloje. Emigracijos vėjams papūtus, išvyko į Kolumbiją. Ten jis vertėsi daržininkyste, augindamas daugumoje gėles.

Woodhavene (New Yorke) gyveno jo sesuo Karečkienė. Jos paskatintas, 1954 m. atvyko į JAV. Kaip agronomas, ir čia jis emėsi daržininkystės, kurioje išdirbo virš 30 metų.

Nuo pat pirmųjų dienų įsijungė į lietuvišką veiklą. Great Necko apylinkės valdyboje buvo vicepirmininku. Būdamas šauliu ir dalyvaudamas Šaulių Sąjungos Išeivijoje centro valdyboje, jis rūpinosi suorganizuoti šaulius ir New Yorke. 1971 m. jo dėka gimė New Yorko šaulių kuopa. Nuo pat pradžios iki mirties jis buvo valdybos vicepirmininku. Už nuopelnus Šaulių sąjungai 1978 m. apdovanotas Lietuvos Šaulių Žvaigždės ordinu.

Velionis dėjo daug pastangų atsikviesti savo žmoną į JAV. Bet

Vaclovas Butkys

tai įvyko tik 1977 m. Žmona atvyko, bet palaužtos sveikatos. Ji čia mirė 1986 m. ir palaidota Great Necke.

Žmonos mirtis buvo didelis smūgis Butkiui. Jį pergyveno iki mirties.

Jo žmona buvo ir rašytoja. Rašė noveles ir eilėraščius, daugiausia skirtus vaikams; pagrindinė tema buvo tėvynės meilė. Poeziją rašė ir Amerikoje. Butkys norėjo ant jos kapo paminklo iškalti vieną jos eilėraščių, bet kapinių administracija neleido. Todėl, norėdamas jai pastatyti patvaresnį paminklą, 1988 m. jis išleido jos poezijos rinkinį "Noriu grįžti prie Nevėžio".

Atsisveikinimas su velioniu įvyko Didįjį Penktadienį, balandžio 17 d. Shalins laidotuvių šermentinėje. Jam vadovavo Kęstutis Miklas. Jis atsisveikino New Yorko šaulių kuopos ir LB New Yorko apygardos valdybos vardu. Maldas sukalbėjo kuopos kapelionai — dabartinis Tėvas Leonardas Andriekus, OFM, ir buvęs — vysk. Paulius Baltakis, OFM.

Ambasadorius prie Jungtinių Tautų Anicetas Simutis savo atsi-

PERLAIDOTI SALOMĖJOS NĖRIES PALAIKAI

Vykdam Salomėjos Bačinskaitės-Bučienės (Nėries) artimųjų — sūnaus Sauliaus Bučo ir Amerikoje gyvenančių poetės sesers ir brolio Bačinskų — valią, kovo 12 d. Petrašiūnų kapinių panteone perlaidoti poetės palaikai. Gedulinės pamaldos už velionės sielą įvyko kovo 11 d. Vytauto Didžiojo bažnyčioje. Jas laikė bažnyčios rektorius Ričardas Mikutavičius.

Ant poetės kapo bus perkelta ir dail. Bernardo Bučo (poetės vyro) sukurtoji velionės skulptūra, kuri lig šiol stovėjo Karo Muziejaus sodelyje toje vietoje, kur buvo užkasti poetės palaikai.

Giminėms dalyvaujant, poetės karstas atkastas, ir palaikai perkelti į kitą karstą. Spauda rašė, kad išlikusi tik poetės galva ir vešlūs plaukai. Velionė buvo gimusi 1904 m. Vilkaviškio aps., mirė 1945 m. Maskvoje, iš kur jos palaikai buvo pervežti į Kauną.

Poetės kūrybos kelias, prasidėjęs 1923 m. ir nutrūkęs su jos mirtimi, buvo paženklintas neabejotino talento, kūrybinių ieškojimų. Taip pat buvo giliai žmogiškas, prieštaravimų pilnas.

sveikinime paminėjo, kad jis pažino Vaclovą Butkį prieš daugiau kaip 60 metų, kai jiedviem teko susitikti kartu tarnaujant Kauno Karo Mokykloje.

Great Necko lietuvių ir jo buvusių kaimynų vardu žodį tarė Jonas Vilgalys. Po to, Julius Veblaitis smuiku pagrojo A. Corelli preliudą iš 8-tosios sonatos ir Irena Veblaitienė padeklamavo Aurelijos Balašaitienės eilėraščių "Atsisveikinimas". Užbaigta "Marija, Marija" ir Lietuvos himnu.

Balandžio 18 d. velionio palaikai buvo nuvežti į Apreiškimo parapijos bažnyčią ir po to į Great Necko All Saints kapines. Bažnyčioje, taip pat ir kapinėse, maldas sukalbėjo parapijos klebonas kun. Vyt. Palubinskas. Karstas buvo apdengtas Lietuvos trispalve, kuri bus perduota Vaclovo dukrai Laimutei, nesusėjęsiai atvykti į savo tėvo laidotuves. Velionis palaidotas šalia žmonos. Kapinėse sugiedota Lietuvos himnas. Polaidotuviniai pietūs įvyko Kultūros Židinyje.

Visi pasigės tauraus lietuvių Vaclovo Butkio. Ypač jo pasigės New Yorko šaulių kuopa, kuriai jis buvo ramstis per 21 metus.

Tačiau labiausiai pasigės jo dukra Laimutė Urbonienė su savo vyru Vytu, anūkas Vytautas su žmona ir dukra Vilma, ir jo vienintelė dar gyvenanti sesuo Sofija Tarvidienė su šeima Lietuvoje.

Kęstutis K. Miklas

Sovietams okupavus Lietuvą, ji pradėjo rašyti eiles partijos temomis. Plačiausiai paskleista buvo jos pagal partijos pavedimą parašytoji Poema apie Staliną. Jos ištraukas ji skaitė ir Kremliuje Stalino akivaizdoje. Dėl to lietuviui ją vadino išgama. Poetė pergyveno įvairių krizių, verkė ir artimiesiems aiškinosi.

Ligšiol kursuoja įvairių nuomonių apie poetę — jai priskiriama ir eilėraščių, kurie liudija jos apgailėstą dėl jos pasirinkto kelio. Skelbiami tie jos eilėraščiai spaudoje.

Poetės kūryba (ir nuosirdžioji ir partijos užsakytoji) Lietuvoje yra žinoma. Tai rodė ir nemažas būrys jos kūrybos gerbėjų, dabar dalyvavusių jos palaikų perlaidojime:

DĖMESIO SEDIŠKIAMS

Sedos vidurinė mokykla buvo įkurta 1921 m. rudenį. Jos 70 metų sukaktis Sedoje paminėta praeitų metų rudenį. Buvo specialus suvažiavimas, deklamuotos eilės poeto Vytauto Mačernio, kuris baigė šią mokyklą.

Išgirdus šią žinią, ir kilo mintis mėginti susirinkti sediškams, kurie gyvena šioje aplinkoje. Vien Kultūros Židinio artumoje gyvena net keturi, šią mokyklą baigusieji.

Šių iniciatyva ir kilo mintis prisiminti Sedos vidurinę mokyklą ir anuos laikus. Tokį prisiminimą rengiamo birželio 13 d. Kultūros Židinio posėdžių menėje. Mėginsime sueiti, pasikalbėti, padraugauti, prisiminti praeitį. Kviečiami atsilipti visi, kurie yra šią mokyklą lankę. Atsiliepkite tie, kurie negalėtumėt asmeniškai dalyvauti šiame susitikime. Rašykite šiuo adresu: Darbininkas — Sedos programa, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207. Pridėkite savo adresą ir telefoną.

Apie smulkesnę programą painformuosime vėliau.

Paulius Jurkus, Leonardas Andriekus, OFM, sediškių susitikimo iniciatoriai

Lietuvos parlamente praėjusiais metais buvo tokių narių, kurie nedalyvavo daugiau kaip ketvirtadalyje parlamento posėdžių. Be pateisinamos priežasties, kaip skelbia posėdžių sekretoriatas, Kazimiera Prunskienė, Gediminas Šerkšnys ir Valdemaras Katkus praleido po 8 posėdžius. Jokūbas Minkevičius — 7, Sergėjus Pirozkovas — 6, Petras Vaitiekūnas ir Audrius Butkevičius — po 5, kiti — mažiau.

Vilniuje prie Parlamento rūmų Lietuvos naujosios kariuomenės rikiuotė 1992 m. kovo 11 d., Nepriklausomybės atkūrimą minint. Nuotr. Viktoro Kapočiaus

A. A. EMILIJAI JUREVIČIŪTEI

mirus, mielam bičiuliui Zenonui Juriui ir šeimai reikiame nuoširdžią užuojautą.

Stasė ir Petras Rasimai

TAURIAM LIETUVIUI IR ŽMOGUI

A. A. BRONIUI ŽEMLIAUSKUI

mirus, giliame skausme likusiems velionio žmonai Vladai, dukrai Dainai, sūnams Gintarui ir Linui su šeimomis, taip pat seserims Stasei ir Janinai su šeimomis, reiškiame nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdime.

Izabelė ir Juozas Šlivinskai
Regina ir Eugenijus Žiūriai
Laima ir Harry Schonbeck

DARBININKAS

341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

Redakcija (718) 827-1352
Redakc. FAX .. (718) 827-2964
Administr. (718) 827-1351

Spaustuvė (718) 827-1350
Vienuolynas ... (718) 235-5962
Vyskupas (718) 827-7932
Salė (kor.) (718) 827-9645
Salės adm. (718) 235-8386

"Darbininko" redakcija už skelbimų turinį neatsako
ir jų kalbos netaiso.

PASIKEITIMAI LIETUVIŲ KATALIKŲ RELIGINĖJE ŠALPOJE

Lietuvių Katalikų Religinė Šalpa pranešė, kad balandžio 20 d. kun. Kazimieras Pugevičius užbaigė savo ilgametę veiklą Lietuvių Katalikų Religinėje Šalpoje.

Kun. Pugevičius, priklausęs Baltimorės arkivyskupijai, LKR Šalpos organizacijai sėkmingai vadovavo nuo 1975 m., išplėsdamas jos veiklą ir materialinės pagalbos teikimą sąžinės kaliniams, kunigams bei pogrindyje veikiančioms vienuolėms.

Talkinamas gabių bendradarbių, ypač Gintės Damušytės ir Viktoro Nako, prie Religinės Šalpos įkūrė Lietuvių Informacijos Centrą, kuris buvo patikimiausias objektyvios informacijos šaltinis. Ta informacija apie Lietuvą, ypač kun. K. Puge-

vičiaus ir M. Skabeikienės L.K.B. Kronikos angliškais vertimais naudojosi ir didžioji pasaulio spauda.

Pakitėjus sąlygoms, pasikeitė ir Religinės Šalpos veikla. Pasutiniu metu L.K.R.Š. išvystė masinį knygų, technologijos, ligoninės įrengimų bei vaistų siuntimą į nepriklausomybę atgavusią, bet visko stokojančią Lietuvą.

Šiuo metu L.K.R. Šalpai vadovauja direktorių tarybos Vykdomasis Komitetas: vysk. Paulius A. Baltakis, OFM, ir Antanas Sabalis, o einamuosius reikalus tvarko generalinė sekretorė Rūta Virkutyte, talkinama Ramunės Adams ir Andriaus Adams.

(LKRŠ)

Regina Peters, New York City, "Darbininko" prenumeratą užmokejo \$100 čekiu. Dosniai "Darbininko" spaudos įvertintojai nuoširdžiai dėkojame.

A. a. Vaeclouvi Butkiui mirus, velionio pageidavimu, Lietuvos Šalių Sąjungą paremti aukojo šie asmenys: Ona ir Kęstutis Miklai 40 dol., R. A. Markevičius šeima 35 dol., Aušra ir Zigmas Dičpinigaičiai, Irena ir Jonas Vilgaliai po 30 dol., Lietuvių Bendruomenės Great Necko apylinkė, Ramutė ir Algirdas Česnavičiai, Živilė Jurienė po 25 dol., Malvina ir Jonas Klivečkos ir Donatas Uzas po 20 dol., Sofija ir Petras Daukšos, Vitas Grudzis, Albinas Sakalas, Vincas Savukynas, Birutė ir Linas Šidlauskas po 10 dol. Iš viso suaukota 300 dol. Pinigai bus nuvežti į Lietuvą ir perduoti Lietuvos Šalių Sąjungos centrui.

Atvelykio popietė, kurią balandžio 26 d., sekmadienį, surengė Moterų Federacijos New Yorko klubas, praėjo sėkmingai. Išsamus aprašymas bus vėliau.

A. a. Vaeclouvi Butkiui atminimui Kultūros Židiniui aukojo šie asmenys: Vytautas Vaičiulis 30 dol., Vida ir Algis Jankauskai, Ina ir Tadas Jasaičiai po 25 dol., Vytautas Maželis, Rasa ir Henrikas Miklai po 20 dol., Algirdas Ruzgas 10 dol. Iš viso 130 dol.

Parduodami valgomio baldai: stalas, 6 kėdės, skandinaviško stiliaus vitrina, sofa iš dviejų dalių. Ridgewood, NY. Telef. 718 456-6672.

ROMAS PUKŠTYS, TRANSPAK firmos savininkas, vėl vyksta į Lietuvą. Pinigai pervedami doleriais pasieks jūsų artimuosius gegužės mėn. gale. Prašome atsiskaityti iki gegužės 19 d. Taip pat galite užsakyti AUTOMOBILIUS. TRANSPAK, 2638 W. 69th St., Chicago, IL 60629. Tel. 312-436-7772.

Atostogos saulėje Floridoje. Kambarys ir prausykla, vėsinimas, apšildomas baseinas, pusryčiai — savaitei 200 dol. Miegamas kambarys, bendra prausykla — savaitei 150 dol. Arti parduotuvų ir pajūrio. Skambinti arba rašyti A. Zupko, 5886 Guest Court, North Port Myers, FL 33903, USA. Telef. 813 656-5886. (sk.)

VISŲ SISTEMŲ VCR KASEČIŲ PERREKORDAVIMAS. Jūsų artimieji Lietuvos galės iš karto naudoti atsiųstą kasetę (vestuvės, jubilieja, gimimo dienos). Greitas ir aukštos kokybės patarnavimas. Kaina — 20 dol. plus 2.90 dol. už grąžinimą priority mail paštu.
COSMOS INTERNATIONAL
1839 Park St., Hartford, CT
Tel. 203 - 232 - 6600

Vydas Marcinkevičius, gelininkas iš Lietuvos, New Yorko gėlių parodoje kovo 29 d. laimėjo žymenis "Best in Class I" ir "Best in Section A" už savo kūrinį iš įvairių gėlių "Kolumbo laivas".

Kultūros Židinyje šį savaitgalį: šeštadienį, gegužės 2 d., Tautos Fondo metinis narių susirinkimas. 9 val. ryto mišios pranciškonių vienuolyno koplyčioje, 10 val. ryto Kultūros Židinio kavinėje darbo posėdis. Sekmadienį, gegužės 3 d., 12 val. dienos New Yorko Lietuvių gydytojų ir dantų gydytojų metinis susirinkimas posėdžių menėje. 3:30 val. popiet apatinėje salėje JAV LB Queens apylinkės metinis narių susirinkimas.

Laima Urbonienė, a. a. Vaeclouvi Butkiui dukra, su savo vyru Vytautu balandžio 25 d. atskrido į New Yorką iš Lietuvos. Į tėvo laidotuves atvykti dėl techniškių kliūčių nepaspejo.

Kun. Albertas Matulis, Šv. Mykolo parapijos klebonas Bayonne, NJ, Velykų proga atsiuntė "Darbininkui" paremti 100 dol. auką. Nuolatiniam spaudos rėmėjui nuoširdžiai dėkojame.

Dr. Marija ir Aleksandras Žemaičiai, pastovūs "Darbininko" ir Kultūros Židinio rėmėjai, vėl paaukojo po 100 dol. "Darbininkui" ir pranciškonių vienuolynui. Nuolatiniams geradariams nuoširdus ačiū.

"Lietuvos Aidas", pagrindinis 16 psl. Lietuvos dienraštis, duoda vyriausybės žinias ir objektyvų atskiriantis Lietuvos vaizdą. Jo žinios išsivijai yra labai naudingos. Prenumerata metams oro paštu \$85. Čekių rašyti "Lietuvos Aido" vardu ir siųsti JAV įgaliotiniui adresu: Bronius Juodelis, 239 Brookside Lane, Willowbrook, IL 60514. (Sk.)

MAISTO SIUNTINIAI—siuntiniai pristatomi į namus. 55 SVARAI — dešros, sūris, cukrus, aliejus, kava ir kt., \$85. 22 SVARAI vien tik mėsos gaminių, \$85. 11 SVARŲ dešrų, 6 dėžutės amerikietiškos kavos, \$58. Prie visų siuntinių galite užsakyti aspirino ir vitaminų. Savo daiktus siųskite paštu arba UPS Transpak adresu. Tik 79 centai svaras su pristatymu į namus Lietuvoje. TRANSPAK, 2638 W. 69th St., Chicago, IL 60629, Tel. 312-436-7772.

JAV LB PREMIJŲ ĮTEIKIMAS

sekmadienį, 1992 gegužės 31 d., 7 val. vak.

Roundabout Theatre, 1530 Broadway, prie 45th St., N.Y.C.

Premijos bus įteiktos už literatūrą, dailę, muziką, teatrą, žurnalistiką ir lietuviškas radijo programas.

Meninę programą atliks

AMERIKOS MUZIKALINIŲ TEATRŲ AKTORIAI, paruošti *Lionės Juodytės Mathews*.

Programos tema: "SALUTE TO LITHUANIA", kurioje bus atliktos lietuvių dainos ir šokiai.

Aktoriai vakaro programą atlieka nemokamai (Benefit Performance)

Bilietai po 35 dol. ir 25 dol., gaunami pas:

Aldoną Kepalaitę, tel. 212 - 724 - 5720

Aldoną Mackevičienę, tel. 718 - 380 - 5442

Aldoną Marijošienę, tel. 516 - 883 - 9350

ir teatro kasoje.

Premijų įteikimą ruošia ir visus atsilankyti kviečia

LIETUVOS AMBASADA WASHINGTONĖ
JAV LB KULTŪROS TARYBA

Čekių rašyti: Lithuanian American Community, Inc.

LIETUVIO VEIKALAS AMERIKIEČIŲ SCENOJE

Arts Club Theatre (lietuviškai būtų: Menų klubo teatras) paruošė spektaklį "Pranašas Jonas" (Prophet Jonah). Vaidinimai vyksta Aušros Vartų parapijos bažnyčios pogrindyje, 570 Broome St., Manhattane, du bloki į šiaurę nuo Canal St.

Spektaklio aktoriai yra profesionalai, vaidina anglų kalba. Aktorių sąjungos valdybos nuostatai, turi įvykti bent spektaklių minimumas, šiuo atveju 16.

Spektaklių seką: sekmadieniais 3 v. popiet balandžio 27, gegužės 10 ir 24. Toliau pagal savaitės dienas 8 val.: trečia-

Sodaudo, Bostono etnografinis ansamblis, atliks meninę programą baisiojo birželio minėjime birželio 14 d. Kultūros Židinyje. Ansambliui vadovauja Gita Kupčinskienė.

Kenebunkporto pranciškonių vienuolyno sodyboje metinė lietuvių diena — piknikas šiemet bus liepos 12 d.

— Pirmoji tarptautinė žemės ūkio, maisto pramonės ir įpakavimo mugė "Agrobalt '92" balandžio 7-10 dienomis veiks Lietuvos parodų ir mugių organizavimo centre. Pasirašyta daugiau kaip 2,400 kontraktų ir ketinimų protokolų. Tai buvo pati didžiausia iš Baltijos šalyse surengtų parodų: savo gaminius eksponavo 240 firmų iš 14 šalių. Parodoje nupirkta apie 68% visų eksponatų — beveik 3,460. "Agrobalt" nuo šiol bus rengiamas kiekvienais metais Lietuvos parodų centre "Litexpo".

Iš Chicago Lyric operos rūmų gegužės 2d., šeštadienio popietėje, bus transliuojama Arigo Boito opera "Mefistofele". Pagrindiniai solistai: Samuel Ramey, Aprile Millo, Kristjan Johansson. Radijo transliacijos laikas įvairuoja pagal klausytojų vietovę.

Vilniaus radio transliacijos užsieniui nuo gegužės 4 d. bus tokiomis dažnėmis: lietuviškai 13645 — 15485 — 15580, angliškai 11780 — 13645 — 15580 (kiloherciai).

KONTEINERIAI Į LIETUVĄ siunčiami kas dvi savaitės. Savo daiktus siųskite mums paštu arba UPS. Svaras 79 centai. Minimumas \$20. TRANSPAK, 2638 W. 69th St., Chicago, IL 60629. Telef. 1-312-436-7772.

dienį balandžio 29; ketvirtadienį, balandžio 30, gegužės 7, 14, 21; penktadienį; balandžio 24 (premjerai), gegužės 1, 8, 15, 22; šeštadienį: balandžio 25, gegužės 9, 23. Bilietas — \$10.

"Pranašas Jonas" yra Kazio Sajos tragikomedija, režisuoja Rasa Allan Kazlas-Lišauskaitė. Aktoriai: Petrus Antonius, Enallis Berl, Dimitri Christy, Thomas Crouch, Marianne DeAngelis, Donald Grody, Gayle Hudson, John Steber, Gail Thomas, Noel Wilson, Stephen Wyler.

Spektaklį mielai leidžia Aktorių sąjungos valdyba, globoja Aušros Vartų parapijos klebonas kun. Eugenijus Savickis; jis remiamas ir New Yorko valstijos Menų tarybos.

Rasa Kazlienė studijavo dramą Smith college, Ma., kuri yra viena geriausių tos srities institucijų, kur dėstoma vaidyba, šokis, balsas ir kiti dramos kursai. Lietuvoje lankė lietuvių kursus ir dėstė dramą Vilniaus akademiniame jaunimo teatre du mėnesius. "Prophet Jonah" yra jau kelintas jos režisūrinis kūrinys. Aušros Vartų bažnyčios salėje yra režisavusi "Etched in Amber", Šaltenio "Skač, mirtie, skač". Ji vaidina ir režisuoja įvairiose profesionalių aktorių sambūriuose.

Rašytojas Kazys Saja savo dramomis žymus ne tik Lietuvoje, bet ir Rytų Europoje. Šiame Menų klubo teatro spektaklyje Kazlienės režisuojamas Sajos "Pranašas Jonas" primena apaštalo Jono evangelisto gyvenimą ir jo legendą. Jis, išstremtas į Patmos salą, apokaliptinėse vizijose vaidavo šio pasaulio galą ir Kristaus pergale prieš Liuciferį.

Sajos tragikomedijos siužetas yra laivo ir jo keleivių kelionė iš Jeruzalės į Tarsus, Mažojoje Azijoje. Anais laikais Tarsus buvo Kilikijos sostinė, jūros piratų centras.

Primintina: "Pranašas Jonas" parašytas ir vaidintas Brežnevo laikais, turėjęs didelį pasisekimą Lietuvoje.

Laive Pranašas Jonas netiki savo pranašavimo galia ir jos trokšdamas maldauja jos pas savo Dangiškajį Tėvą, kuris jį siuntė į Žemę skelbti Kristaus mokslo, tiesos ir meilės žmogui.

Laivo keleiviai, jo bendruomenė, yra pirkliai: vilnų, vyno, brangenybių, kvepalų ir kt.

Yra laive ir vergų. Yra ir mokytojas, vis vertinąs ir aiškinąs kelionės laivo gyventojų jvykius.

Laive yra ir dvi prostitutės. Žodžiu, laivo keleiviai yra būdinga Žemės gyventojų bendruomenė, kurią sudaro įvairių profesijų individai.

Autorius laivo keleivius aptaria kaip nevykėlius, nenaudėlius, tuo pasakydamas, kad laivo keleivių masė yra diktatūros teroro produktas.

Laivo kelionė ir jo žmonės yra parabolinis žmonijos gyvenimo ir jos pabaigos sugretinimas — maždaug žinoma kelionės kryptis, bet neišsklaidus tikslas.

Linksmosios laivo mergaitės bando keleivius įtraukti, pažadinti įdomesniai bendravimui, bet joms nevyksta, nes keleiviai susirūpinę laivo likimu.

Laivas senas, jo krūvis per sunkus, aiškus pavojus nuskesti. Prasideda ginčas dėl krūvio sumažinimo. Kiekvienas pirkliai gina savo turtą, lyg mylimąjį. Siūloma išmesti į jūrą vergus, mergaites, išpilti vyną. Bet koks gyvenimas be mergaičių ar vyno! Išmetamas mokytojas. Laive maišatis, riksmas.

Turtas žmogui — jo gyvenimo svarbus lemiantis elementas. Jis yra vertybė. Jeigu turtas įgytas garbingu darbu, jis yra teisėta nuosavybė. Bet jei turtas iškeliamas aukščiau gyvybės, jis tampa gobšumo išraiška.

Šiuo metu Lietuvoje privatizacijos procese turto susigrąžinimas išskyla į pirmąsias problemas. Dabartinė Lietuvos nomenklatura neįsileidžia pensininkų, jų pensijos padėtų pereiti į rinkos ūkį, bet, matyt, nomenklaturai kurio nors požiūriu nepageidautinas spartesnis Lietuvos ūkinis atkurtimas. Tikrai įdomi pozicija! Turto pavadas kitam originalus gobšumo izotopas...

Grįžta išsimiegojęs Pranašas Jonas ir išmestasis mokytojas. Pranašas prašo pasukti į krantą, tačiau jis išmetamas į jūrą. Iš laivo stebi, kaip jis praryjamas leviatano, jūrų legendinės pabaisos ir kartu pasaulinės galybės simbolio.

Ateina laivo kapitonas, su nieku jis nekalba, įsako iš visų surinkti auksą ir kitas brangenybes, visus išrikiuoja, įsako nusiengti iki apatinių... Mokytojas klausia kapitoną, ką jis daro, kur jis veda laivą, stebisi, kodėl visi taip ramūs... Visa tai yra simboliai. Veikalas rašytas sovietinės diktatūros metais. Į anglų kalbą jį išvertė Rasa Kazlienė. Muzika Bruce Sales.

Režisieriui yra platus laukas ir gausios galimybės spektaklyje atkurti šį Sajos tragikomedijos procesą.

J. Kiznis